

naša luč

1987
marec
3

Slovenija

Moja dežela.

PTUJSKO POLJE

Od Maribora dalje se Drava vija po Dravskem polju med Slovenskimi goricami in Haložami. Slovenske gorice — vesele in svetle, Haloze — sicer revne, a rodijo najbolj žlahtna vina.

Zahodno od Hajdine prehaja Dravsko polje v bogato Ptujsko polje. Vasi so velike, hiše stisnjene v gruča ali pa postavljene v vrste. Polje rodi predvsem pšenico, koruzo in krompir, ljudje pa redijo mnogo perutnine in prašičev ter pletejo košare iz vrbja, ki ga tukaj ne manjka. — Trikotnik med Ptujem, Markovci in Moškancji je republika zase — „lūkarija“, domovina čebule. Tu velja: „Če ne ga lūka, ne ga kaj na mizo djasti.“ — Drava teče naprej proti hrvaški meji in jate gosi, rac in puranov pričajo, da se tu začinja že prava Panonija.

Ni čudno, da je grlo med Halo-

zami in Slovenskimi goricami postalo že v rimskih časih in še prej prehod v Panonijo. Ptuj. Rimski Poetovio. Staro mesto se je stisnilo na teraso med Dravo in Grajskim hribom z mogočnim gradom. V srednjeveškem mestnem jedru je zbrana sama zgodovina: nekdanji dominikanski samostan s križnim hodnikom in cerkvijo, Orfejev spomenik, uporabljan v srednjem veku za sramotilni steber, obsežni mestni opazovalni stolp, srednjeveška proštijška cerkev, proštija in rotovž z značilnim baročnim pročeljem, ostanki stare minoritske cerkve, ulice s starinskim nadihom, okrogli obrambni stolp ob Dravi. Sicer pa pravijo, da je treba v Ptuj s krampom samo malo močnejše zamahniti, pa se prikaže obdelan kamen, kos orožja ali dragocen, star novce.

V Ptuj je vredno iti tudi na posebne štajerske in prleške jedi in na pristna, žlahtna vina iz okolice. Pa za pusta h kurentovanju, ko po mestnih ulicah kurenti z rüso, orači, pokarji in ploharji odganjajo zimo in zle duhove.

Tudi v bližnji in daljni okolici Ptuja odkrivajo vedno znova priče starodavnosti: ostanke rimskih stavb, predrimskih templjev, staroslovenskih grobišč, pa ščite, meče, spone, bronaste posode, obeske, srebrnike in zlatnike.

V Hajdini in na Bregu je vredno obiskati izkapanine svetišče rimskega boga Mitre, v Detrniku zavetnika vinogradnikov sv. Urbana, v Zavrču zavetnika splavarjev

sv. Miklavža, v Dornavi najlepši ravninski baročni dvorec v Sloveniji, v Veliki Nedelji veličastno cerkev.

Nikakor ne gre opustiti obiska slovite božje poti na Ptujski gori, katere notranjščina je s svojimi vitkimi slopi in prepletom reber najpopolnejši gotski prostor na Slovenskem. V mogočni glavni oltar je vgrajen kamniti relief Marije, zavetnice, s plaščem, pod katerim se drenja enainosemdeset molivcev; vsaj nekateri obrazi letih izdajajo zgodovinske osebnosti.

„In se ni mogoče ubraniti nagelega sklepa, da je bila usoda tega našega ozemlja nenehno torišče pobojev, trpljenja, nasilja, torej nenehnega surovega, vsakodnevne primerjanja življenja s koncem, primerjanja, ki je človeka gnalo iz stiske v stisko . . . Ali ni samoumevno, da se je človek v neprestani stiski in revi kar naprej spraševal po namenu takšnega življenja? . . . Prostor na srednjeveškem križišču vzhoda in zahoda, severa in juga, je bil pač krvav, zato je na njem klilo mnogo smrti in poganjalo obilo verovanja“ (Kmecl).

PRLEŠKA

Dere sen ja mali bia,
te je lüšno blo,
kolca sm po hiš potaka,
varva mačkico.

Kumr so mi jejnko slekli,
že v brgüšice,
trdo so me v šolo vlekli,
oj, ti grozen strah!

Mati so mi nábasali
krüha in klobas,
očka so me zápelali
v Marpurk v štrti klas.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA

TOLMIN, mesto na terasastem pomolu med Sočo in Tolminko, v goratem svetu, ob stikaljšču Alp in kraških planot.

dve tujini ali dve domovini?

Neki nemški mislec iz prejšnjega stoletja je potem, ko se je po dolgoletnem bivanju v tujini vrnil v domovino, izjavil: „Sedaj imam dve tujini, domovine pa nobene!“ Prav nasprotno pa smo pred kratkim brali v ljubljanski Družini o slovenskih emigrantih v Argentini: „Niso brezdomci, imajo dve domovini!“ Kot vzrok za takšno njihovo občutje je navedeno, da so se znali v novo okolje povsem integrirati. V isti miselni črti bi lahko sklepali o prej omenjenem nemškem mislecju, da je njegovo občutje izviralo iz tega, ker se v novo okolje v tujini, pa tudi v novo okolje v domovini ni integriral, bodisi da tega ni znal, bodisi da tega ni hotel.

Trije načini so, kako si ustvari nekdo svoje bivanje v tujini z ozirom na tuje okolje: geto, asimilacija, integracija. Prvi in drugi način sta skrajnosti, ki nista dobri, tretji način je zlata sreda.

- **GETO.** Geto je bila nekdaž mestna četrt, v kateri so živeli Židje. Danes živijo črnici v ZDA v svojih getih. Tudi priseljenci se lahko v novi deželi zapro v svoj geto: med sebe in domačine postavijo kar najbolj nepredušne stene, največkrat z namenom, da bodo tako svojo narodno dušo najdlje obdržali; ali pa je okolje, v katero so prišli, tako popolnoma drugačno od tistega, iz katerega so prišli, da življenje vanj kratko malo niso zmožni. Kajpada občuti novo okolje takšne priseljence kot tujke in z njimi tudi tako ravna.

- **ASIMILACIJA.** Asimilacija je prav nasproten pojav kot geto: novi naseljenci se hočejo čimbolj priljubiti narodu, med katerega so prišli, se z njim čimprej stopiti. To pomeni odpovedati se svojemu narodu in ga na neki način zatajiti. Zatajiti svojo mater, svoj dom, svoj rod kajpada ne more biti nekaj dobrega. Tudi narodu, v katerega so prišli, storijo s tem medvedbo uslugo: ko bi ohranjali svoje narodne posebnosti, bi ga bogatili, tako ga pa ne. Asimilacija je večkrat značilna za člane malih narodov ob srečevanju z večjimi.

- **INTEGRACIJA.** Integracija je način, po katerem se priseljenec v tuje okolje povsem vključi, a tako, da pri tem ohranja svoje narodno bogastvo. V že omenjenem poročilu o slovenskih izseljencih v Argentini beremo: „V teh desetletjih so si brez tuje pomoči in v ne preveč ugodnih razmerah, toda zvesti krščanskemu in narodovemu izročilu, ustvarili zavidljiv ugled v argentinski javnosti. Nikoli se niso zaprli v geto, ampak sredi argentinskega okolja so ohranili in razvijali vse vrednote krščanstva in slovenstva. Povsem so se integrirali v neslovensko okolje, nikakor pa ne asimilirali.“

Za takšno zlato sredjo v tujini bi se bilo prav stalno prizadevati.

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija	450 fran.
Francija	70 fran.
Italija	15.000 lir
Nizozemska	23 gld.
Nemčija	22 mark
Švica	20 fran.
Švedska	70 kron
Avstralija	12 dol.
Kanada	15 dol.
ZDA	12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne in v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

Nikomur hlapci

Ko gremo skozi post v veliko noč, ki je praznik Gospodove zmage nad lažjo, krivico in smrtjo, bo prav, če se resno vprašamo, **kako je z našo solidarnostjo s trpečim Gospodom.**

Koliko smejo računati na nas osnovne vrednote, kot so resnica, pravica in svoboda?

Kako je z našo značajnostjo?

Uničujočo in ponižujočo sodbo nam na to vprašanje podaja Ivan Cankar, ki je na naš račun v bridkem razočaranju zaklical:

„Za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje!“

Cankarjeva sodba je seveda pretirana, saj smo takrat živeli v času ljudskih taborov, majniške deklaracije, cvetočega združništva in razmaha mohorske knjige.

In vendar je v Cankarjevem očitku tudi precej resnice...

Cankar je videl, kako so se mnogi naši izobraženci vdinjali nemškemu Dunaju, kako so zanemarjali svoje korenine ter izdajali svoj jezik in kulturo.

Priznati moramo, da so Ljubljana, Celje in Maribor v tistem času vneto nemškutarili.

Te razmere so bile očitno posledica okoliščin, v katerih smo živeli skozi stoletja, ko smo se morali prilagajati močnejšim sosedom. Zato pa nas Trstenjak imenuje „obmejni, prilagojevalni narod“.

Na žalost, to drži v precejšnji meri.

Ko sta bila pri nas Hitler in Mussolini, so se prenekateri kaj hitro „prilagodili“. Ko so prevzeli oblast komunisti, so čisto iste osebe čez noč zamenjale plašč...

In vendar ne smemo posploševati.

Hitlerjev in Mussolinijev čas in strahote komunistične revolucije so nam dale tudi ljudi, ki se niso prilagajali, ki niso hlapčevali, ki niso tulili z volkovi, ko so imeli pogum misliti z lastno glavo in so mnogi med njimi postali mučenci. To so bili presenetljivo močni in svetli značaji. Postali so ponos in upanje našega naroda.

Gospod, hvala ti za številne lepe značaje v slovenski preteklosti. Zaradi njih smo še danes Slovenci, maloštevilni, a velik narod.

Pomagaj, Gospod, nam in naši mladini, **da bomo vztrajno pilili svoj značaj, da bomo ljubili tebe, bližnjega in stvarstvo, da bomo znali premagovati zaverovanost vase in da bomo imeli smisel za delo v skupnosti, da se bomo naučili plavati proti toku in da bomo sovražili vsako dvoličnost, da se ne bomo dovolili odtrgati od naših korenin, da bomo gojili resnično bratstvo in mir v narodu in med narodi, da bomo imeli odprto srce in odprte roke za vse, kar je lepo in plemenito.**

S tem zadržanjem, sestra, brat, se bomo dobro pripravili na veliko noč in bomo uresničili Cankarjevo geslo:

„BOGU OTROCI, NARODU SINovi, NIKOMUR Hlapci!“

Lojze Šuštar

Odkod vem

Po vesti spozna človek, kaj je prav, kaj je njegova dolžnost, za kaj naj se svobodno odloči. Vest je kakor antena, ki prejema valove od drugod, jih dovaja sprejemnemu aparatu, ki jih spreminja v besede in slike. Če aparat ni vključen ali če antena ni pravilno naravnana na oddajno postajo, ni mogoče slišati ali videti slik. Če človek izključi vest ali če je ne uskladi z valovi, ki jih izžarevajo oddajne postaje, ne ve, kaj je prav.

Ostanimo pri podobi. Katere so oddajne postaje za anteno vesti? Verem človek bo najbrž odgovoril: Cerkev, božja beseda, Bog. Kakor je to sicer res, ne smemo prezreti, da je prva oddajna postaja človek sam. Čim bolj človek pozna samega sebe v vseh svojih razsežnostih in globinah, tem bolje ve, kaj je prav in dobro, to namreč, kar je človeku kot osebi in kot družbenemu bitju primerno, kar mu ustreza, ga bogati in osrečuje, osvobaja in izpopolnjuje. Filozofska etika, ki se ne ozira na božje razodetje, črpa naravne norme iz človeka in njegove narave. Tisti, ki danes zastopajo tako imenovano avtonomno etiko, trdijo, da drugega vira, drugih oddajnih postaj sploh ni in jih ne sme biti. Kolikor ta nauk zanika Boga kot prvi vir in zadnji cilj človeka, je po našem krščanskem prepričanju napačen in nesprejemljiv. Kolikor pa trdi, da je treba najprej poznati človeka in že na podlagi tega poznanja vemo, kaj je prav in dobro, je to pravilno.

Največja težava pa je, kako res spoznati človeka in vseh njegovih razsežnostih in globinah.

kaj je prav?

Filozofija, antropologija, psihologija, sociologija in druge znanosti so v teku zgodovine prikazale veliko in nikdar dorečeno bogastvo človeka. In vendar znanstvena spoznanja še ne posredujejo vse resnice o človeku. Le kdor pozna Boga, pozna človeka, je dejal nemški antropolog in filozof Romano Guardini. Božje razodetje dopolnjuje in pogloblja znanstvena dognanja o človeku. Preko oddajne postaje človeške narave se javlja Bog. „Človek ima v svojem srcu od Boga zapisano postavo, in poslušen ji biti, ravno v tem je človekovo dostojanstvo, in po njej bo človek tudi sojen,“ pravi 2. vatikanski koncil. Že sv. Pavel je zapisal v pismu Rimljanom, da so tisti, ki ne poznajo razodete božje postave, sami sebi postava. Postava je zapisana v njih srcih, ker jim to izpričuje njih vest. (Rimlj 2, 14–15)

„Srce“, v katero je zapisana božja postava, je človek v svojem konkretnem položaju z vsemi posebnostmi, darovi in pomanjkljivostmi, zmožnostmi, nalogami in dolžnostmi. Vase mora torej iti človek, sebe iskreno in odkritosrčno spoznati, da bo vedel, kaj mora storiti. Ali ne ve mati iz svoje notranjosti, kaj je njena dolžnost do otroka? Ali ne najde človek iz srečanja z bližnjim pravega odgovora, kaj naj mu stori? Ali se iz sožitja v zakonu in družini ne pokaže, katere so naravne dolžnosti? Ker ljudje bežijo pred seboj, ker zapirajo oči pred konkretnim položajem in srce pred bližnjim, ne vedo, kaj je treba storiti.

Ker pa človek v svojem srcu ni tako pošten, dober in čist in

ker ga v spoznanju samega sebe moti toliko sebičnih nagonov in teženj, ker je njegovo spoznanje zelo nepopolno, pomešano z vsemi mogočimi zmotami in izpostavljeno neštetim vplivom od zunaj, skratka, ker je človek oddajna postaja, ki je zelo nedovršena in neprestano motena, spoznanje lastne narave ne zadošča. Človek potrebuje pomoči, na naravnem področju še bolj kot drugod, tako za spoznanje dobrega in slabega kakor tudi za pravilno odločanje in življenje. To pomoč mu daje Bog v razodetju, ki ni samo beseda in pouk, ampak hkrati notranja razsvetljenost za spoznanje in podpora za odločitve in izvršitev. Cerkev ima nalogo, da oznanja, razlaga in posreduje božjo pomoč in jo izpričuje.

Cerkev in njena avtoriteta ni sama zase oddajna postaja za vest, ampak le posredovalna in ojačevalna — pomožna postaja. Takih postaj je v človeški družbi nešteto, a niso vse usklajene in povezane med seboj. Tudi zakon in družina naj bi bili zvezni in ojačevalni oddajni postaji. V nekem smislu je to vsak človek za svojega bližnjega. Vprašanje je le, ali je v zvezi s prvo oddajno postajo, ki je Bog.

Položaj na etičnem področju ni tako obupen, kakor mnogi trdijo. Le anteno — vest — je treba spraviti v red, jo prav obrniti, da bo sprejemala prave valove, potem pa poslušati, razmišljati, odgovorno presojati in se pošteno odločati.

(po NOVI MLADIKI 1978)

Tone Kralj, PUST, jedkanica, iz cikla Zemlja, 1932–34

Ali si že slišal . . .

Doma sem dobil nepričakovan obisk. Za novo leto Gospodovo 1987 sta mi prišla novoporočenca voščit vse dobro. Dolgo ju že nisem videl. Nič posebnega nisem imel več opraviti, zato smo si lahko privoščili malo daljši klepet. Na obisk sicer nisem bil prav nič pripravljen, vendar smo hitro našli dovolj snovi za pogovor.

Po nekaj običajnih kako-se-kaj-imate je mlada gospa nenadoma vprašala in hkrati že tudi postavila trditev: „Kajne, v Nemčiji je pa največji davek cerkveni davek?“ Debelo sem jo pogledal, češ le kako je prišla do te ugotovitve, mož, ki jo je hotel podpreti, pa je brž povedal, da v Sloveniji česa takega pač ni.

Poskušal sem jima pojasniti, češ da je ta trditev napačna, pa sta se hitro začela braniti in mi zatrjevali, da nimam prav. Beseda je terjala besedo, in že smo bili sredi vroče debate. Ko sem dejal, da verniki doma prav tako vzdržujejo Cerkev, kot jo v Nemčiji, samo da je prednost vzdrževalnega načina v Nemčiji

ta, da daje tam vsakdo glede na svoj zaslužek sorazmerno enak delež, medtem ko mora doma nositi vse breme za vzdrževanje Cerkve in duhovnika peščica dobrih ljudi, drugi pa slovesno ugotavljajo, češ le kako bogata da je Cerkev, smo nenadoma preskočili na drugo, prav tako vročo temo.

„Ja, saj bi še bilo, ko ne bi . . . ko ne bi imeli direktorji tako visokih plač! Pa vodilni inženirji! Delavec na terenu pa ne dobiva niti terenskega dodatka,“ je hitel dopovedovati mladi mož in poudarjati, kako zelo je zapostavljen mali človek, medtem ko tisti študirani, tisti . . . Pa se je oglasil moj brat, ki je tudi med tistimi, tistimi študiranimi, in vprašal, ali ni mar tudi on delavec, saj dela 8 ur na dan kot oni za strojem, samo da je njegova odgovornost veliko večja . . . A mlada dva sta natresla spet celo kopico ugovorov in trditev, kar tako, samo da sta govorila in nakladala. Poskušal sem vnesti v ta pogovor malo več resnice, pa ni kaj prida pomagalo in končno sem odnehal. Kmalu smo se poslovili: onadva prepričana, da sta mi jih napela . . . , jaz pa razočaran nad nekritičnostjo mladih ljudi, ki sodijo celo k moderni inteligenci. Mislil sem si: če sta ta dva tako nekritična, kakšni so potem šele bolj preprosti ljudje! Vse sta vedela o drugih, ko pa sem jima postregel z dokazi, sta preskočila na drug predmet pogovora. Le zakaj nisem tudi sam malo mahnil po tistih drugih, po tistih, ki . . . , sem se spraševal. Le zakaj sem bil spet tako malenkostno popustljiv?!

Čemu vam pišem tole, ko pa bi moral vendar pisati o postu? Saj smo sredi tega resnega časa.

Pisati o postu . . . O ne, to pa že ne gre! Saj imamo že tako dovolj težav, zdaj pa še post! Post ni moderen, ni (več) primeren — razen če ga predpiše zdravnik ali gospa moda!

Dobro, se bom prilagodil. Ne bom vam torej pisal o postu in odpovedi, ne. Sami dobro veste, kaj je prav in dobro in kaj boste naredili.

Za letošnji post predlagam, da bi se ob pogovoru, ki sem ga opisal, pomenili o tem, kako bi se dalo poskusiti, da bi bili malo bolj krščanski in

človeški . . . Veste, ko sem po tistem pogovoru premišljeval in se spraševal, kaj naj si o vsem tem mislim, sem si rekel: „Še dobro, da ni bilo to kje pred cerkvijo.“ Hkrati pa mi je postalo jasno, zakaj toliko naših „vernikov“ ve povedati, češ da pred cerkvijo samo opravljamo. Nikoli jih ni tam, ne pred cerkvijo ne v njej, pa vendar „natanko“ vedo, o čem se pogovarjamo. Res vedo? Za našo skupnost si upam trditi, da še nikogar nismo opravljali in da še nikoli nikomur nismo naprtili takšnih sumničenj in obdolžitev, kakor sta jih meni tista mladoporočenca v opisanem pogovoru. Radi pa povprašamo drug drugega, kako nam gre, kaj je novega, in nas skrbi, če koga ni in zakaj ga ni. A da bi kdaj koga obtoževali in mu karkoli očitali, nam še na misel ne pride.

Kako čudovito je ta človeška lastnost, sumničenje drugih in laganje o njih, se pravi opravljanje, prikazano v operi Sevilljski brivec. Basist začne čisto potihem peti o moči klevete, potem pa vedno glasneje, vedno huje nadaljuje, dokler ne konča z mogočnim spevom kot kanon, ki vse podre in vse uniči.

Kaj ko bi poskusili za postni čas malce pogledati v naše govorjenje?

Kakšni so naši pogovori? Kaj mislimo in pripovedujemo o drugih?

Vodila naj bi nas misel starega grškega modreca Sokrata. Le-ta je takole razmišljal o novicah, ki naj jih pove drugim: **Vsaka novica naj se preseje skozi tri sita.**

* **Prvo sito je resnica.** Ali je res, kar vem, ali se lahko zanesem, da je tako? Sem prepričan, da je to, kar trdim, resnično? — Če samo malo dvomim o tem, potem naj novica ostane samo meni.

* **Drugo sito je, ali je novica dobra.** Bom naredil z njo kaj dobrega ali pa bom povišal samo sebe in koga drugega postavil v slabo luč? Pri pogovoru me mora voditi dobrota, sicer naj ostane novica rajši neizrečena.

* **Tretje sito je potrebnost.** Je res nujno, je res potrebno, da sporočim novico naprej? Mora to, kar novica vsebuje, res vedeti vsakdo?

Apostol Jakob je napisal o pomenu našega govorjenja nekaj čudovitih misli, ki naj nam pomagajo, da bomo v tem postnem času spremenili naše govorjenje v vir dobrega. Takole pravi: „**Če kdo ne greši z besedo, je popoln človek in zmožen brzdati svoje telo. Če konjem nadenemo uzde, da so nam pokorni, usmerjamo vse njihovo telo. Pogledajte tudi ladje, kako velike so in jih ženejo silni vetrovi, pa jih obrača majhno krmilo, ka-**

mor hoče krmarjeva volja. Tako je tudi jezik majhen ud, vendar se ponaša z velikimi rečmi. Poglejte, kako majhen ogenj, pa takšen gozd zažge. Tudi jezik je ogenj, svet krivice. Jezik je tisti ud med našimi udi, ki kvari vsega človeka in razvne kolo življenja, njega pa podžiga pekel. Vse vrste živali, naj letajo po zraku, lazijo po zemlji ali plavajo v vodi, se dajo ukrotiti in človek jih tudi ukroti, le jezika nihče ne more ukrotiti; neugnano zlo je in poln smrtonosnega strupa. Z njim hvalimo Gospoda in Očeta, in z njim preklinjamo ljudi, ki so ustvarjeni po božji podobi. Iz istih ust prihajata hvala in kletev. Moji bratje, tako ne sme biti! (. . .) Ne obrekuje drug drugega, bratje! Kdor svojega brata obrekuje ali sodi, obrekuje postavo in sodi postavo. Če pa postavo sodiš, nisi njen izpolnjevalec, ampak si njen sodnik. Zakonodajalec in sodnik pa je samo eden, on, ki lahko reši in pogubi. Kdo pa si ti, da sodiš bližnjega?“ (Jak 3, 2–8; 4, 11–12)

Nikar ne mislite, da zdaj ne smete nič več govoriti. Ravno nasprotno. Trudimo se, da se bomo med seboj radi pogovarjali in se vzpodbujali k dobremu! V zadnjih letih smo postali kar preveč zaprti vase, vse preveč se odtujujemo drug od drugega. Radi se pogovarjajmo! Radi prisluhnimo drugemu! Vendar pa nas mora pri pogovorih voditi modrost in ljubezen. Biti moramo odprti za lepo in dobro, za prijetno in koristno. Odklanjajmo pa sumničenja in laži! Saj smo poklicani k svetosti in resnici.

Naj velja naš letošnji post predvsem jeziku, da ga bomo krotili v slabem in ga spodbujali k dobremu. Pokažimo, da znamo živeti kot kristjani, se pravi: da poskušamo govoriti zmeraj resnico in delati dobro. Verjemite, da takle post ni najbolj preprost, je pa plemenit, saj bo mene samega in mojo okolico prenovil, da bomo preprosti, dobri in lepi. Kajti ljubeznivost iz ljubezni je nalezljiva in prinaša vedrost, vedrina pa je dobra in lepa.

Zato prisluhnimo vase, uporabimo tri Sokratova cedila, upoštevajmo navodila apostola Jakoba, in občutili bomo, da je lepo, kadar prebivajo skupaj bratje in sestre. Brajte in sestre v Kristusu, kajti Kristus nas uči resnice. **Resnica pa nas bo osvobodila zla,** nam zagotavlja trpeči Zveličar.

Če bomo ravnali tako, potem bo odpadlo tisto „Ali si že slišal . . .“ s tremi pikami in s tremi vprašaji.

Tudi molk lahko naredi veliko dobrega. Saj pravi naš pregovor, da je **molčati zlato.** Sem in tja si ga pa le nekaj pridobimo, tega zlata, zlasti še, če bomo s tem ohranili in obvarovali drugim dobro ime!

Vaš don Kamilo

Nekaj sadežev iz Rebulovega VRTA BOGOV

De vanitate litterarum: o ničevosti literature.

„Poskusimo po šolsko.

1. Koliko človeštva doseže literatura, tudi če ne jemljemo v poštev stotin milijonov nepismenih? Skrajno manjšino. Torej je njena bivanjska vloga neznatna. Kaj je neki literatura v prikazenskem slajdu povzeto časa, ob kalnih masah političnega, nacionalnega, gospodarskega, tehničnega, verskega, spolnega, biološkega?

2. Čemu literatura?

Recimo, da:

a) Pomaga totalneje kot specializirano razdrobljena strokovnost k bivanjski osveščenosti in da je torej eminentno spoznavna dejavnost, kar nedvomno tudi je. Toda mar nas more tudi najspoznavnejša, torej največja literatura, pripeljati, kar se tiče zadnjih vprašanj, kam drugam kot pred vrata Niča? Ali je sploh vredno dokazovati to, začenši s starimi Grki?

b) Streže človeku z estetskim užitkom, torej z osrečujočim doživetjem lepega, kakor to delajo druge umetnosti, od muzike do slikarstva in arhitekture. Z drugačno formulacijo povedano: razgiba v človeku njegovo nadživalsko sfero, se pravi njegovo transcendentno razsežnost, njegov gon po absolutnem.

Toda ali nas to vodi kam drugam kot pred ista vrata, čeprav stesana iz dišečega lesa in ovešana s sanjskim zelenjem?

Tudi v tem primeru imam v mislih literaturo, ki je takšen užitek sploh možna dati. Koliko je namreč tudi večje literature, ki bistveno mori duha!

c) Etično izboljšuje človeka.

Sama na sebi ga izboljšuje toliko, kolikor znanost: se pravi nič. Sicer bi morali biti literati boljši od drugih ljudi: skromnejši, uslužnejši, velikodušnejši, darežljiviji, strpniji, sočutnejši, odprtejši resnici. Dejansko najdeš v minulem literarnem človeštvu primerke česarkoli, od prelivalcev krvi do perverznejšev.“

„Kako po vsem tem sploh moreš jemati pero v roke?“ reče Zorba.

„Prvič poklicno nisem literat, Bogu in filologiji bodi hvala,“ odgovorim. „In drugič pripisujem tudi literaturi nekaj pomena, kolikor se ne da začarati od tistih hudičevih vrat. Pa neka sprostitev je zame v tem, da iščem poseben sintaktični zasuk, poseben pol zokopan glagol, poseben malce pajčevinast pridevnik. Drugi sedijo pri šahu, ribarijo ali vrtnarijo — zakaj se jaz ne bi smel s pisalom v roki pretikati po tem besednem lovišču pod Triglavom? Pa tudi če bi to počenjal, da se maščujem Benitu Mussoliniju ...“

* * *

Mislil o tem, kar bi imenoval katoliška omladnost.

Sprašujem se, ali ne bi k njej prišel na primer stavka p. De Caussada, češ da je vsak trenutek, ki nam je v življenju dan, „božji odposlanec“. Dobrega patra bi vprašal: kaj pa trenutki, ki nam z njimi streže demon? Življenje s svojo poluto teme?

Ali stavka, po katerem te bo vera napolnjevala s svetlobo in srečo. Kaj pa strahotne „noči duha“, skozi katere so morali tako rekoč brez izjeme vsi krščanski heroji?

Prav tako omladno se mi zdi, če hoče kdo identificirati za vsakim nahodom posebno potezo v božji trigonometriji.

Da ne govorim o omladnosti tiste teologije, ki sanja raj v Cerkvi in na svetu, če se bo izpeljal v domnevni doslednosti drugi vatiškanski koncil.

Kristusovi enkratni veličini ne jemljem ničesar, če rečem, da na zgodovinski ravni ni odrešil ničesar. Celotno suženjstvo traja v naše dni, kaj šele vojne, genocidi, zatiranja, revščina. S tega vidika je svet tako malo odrešen, da je ob

koncu drugega tisočletja obstal pred možnostjo samouničenja. Do iste humanistično-civilizacijske ravni, na kateri danes stoji, bi se bil morda povzpел tudi, ko bi se bil izoblikoval v duhu najplemenitejšega pogankega nazora antike, namreč stoicizma. Pomislimo samo na stoično oznanjevanje bratstva med narodi, oznanjevanje, ob katerem si lahko 20. stoletje, to stoletje tehnološkega vnebovzetja, osramočeno zakrije obraz. Skratka: kakor je nedvomno, da je krščanstvo mogočno vplivalo na humanizacijo in kulturalizacijo zgodovine, tako je po drugi strani gotovo, da je Kristus odrešil človeka, ga odrešil v neki ontološki totalnosti, samo na ravni vere, se pravi na ravni nevidnega: ne na površini, ampak v podvodju zgodovine. Ta raven tudi ostaja praviloma onkraj psihološke izkuševnosti. Boga praviloma ne čutiš. Vera v svojem bistvu ni občutenje in še manj čustvo. Praviloma se za Boga odločiš. Bistvo vere je v tem, da verujoči stavi na nevidno, in sicer brez objesti in brez omladnosti, sredi tudi zanj nerazložljive drame sveta. Tragičnost, ki ga melje, pomeni tudi njemu strašen argument proti božjemu bivanju. Toda še strašnejši argument za božje bivanje je sla po neskončnem, ki melje njegove možgane in njegovo srce. Vsekakor — verjeti zanj nikakor ni enostavno. V bistvu je to eno samo nenehno vzpenjanje tam med peto in šesto gorsko stopnjo, med režanjem skal in zaslepljevanjem megel, med ledenimi prepahi in tulečimi plazovi. Sonca je od časa do časa toliko, razgleda v zelenje dolin toliko, da se ne povezneš v svoj obup, da spet zasadiš cepin v veri, da se le koplješ proti smislu ...

Krščanstvo nima kaj z omladnostjo, kakor nima kaj z utopičnostjo. Že v njegovem osrednjem simbolu — dvoje prekrizanih brun — je strahoten realizem.

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: ZAKAJ SE V JUGOSLAVIJI NIČ NE ZBOLJŠA?

Za gospodarsko ureditev južnih pokrajin v Jugoslaviji so pripravljene prispevati Srbija, Hrvaška in Slovenija v enaki meri. V Ljubljani pripominjajo, da so za to gospodarsko ureditev, a takih napačnih naložb, ki so imele v južnih delih države tako težke posledice, ne bi smeli ponoviti.

Samoposebi umevno bo Slovenija še naprej plačevala milijone in milijarde za manj razvite dele države kot doslej, a vsakič z opombo, da je to „zadnjič“. Ureditve jugoslovanskega gospodarstva, in ne le na jugu, ampak na sploh, pa ni na vidiku. Razen uradnih govornikov, ki govorijo, ker pač morajo, komaj kdo v Jugoslaviji verjame v možno izboljšanje. Prepričanje, da se ne bo mogel pod komunistično oblastjo položaj nikdar zboljšati, prodira vedno bolj v javnost in najdeva pot celó v časopisje in televizijo.

Zadnje sejo centralnega komiteja konec decembra je prevevalo priznanje, da partija težavam ni kos. Za vprašanja oblasti občutljivi Dolanc, ki zastopa v državnem predsedstvu Slovence, čeprav ne uživa v Sloveniji posebnega ugleda, je kajpada takoj odgovoril, da ni mogoče javno povedati, „da smo mi nesposobni“.

Tuji opazovalci govorijo občasno še vedno o eni „partiji“ v Jugoslaviji, ki dozdevno deluje kot enotna organizacija in ki kot najvišja oblast usklaja razvoj države. Seja centralnega komiteja konec decembra je pa nekako uradno potrdila, da kaj takšnega več ne obstaja. Partija je v razbitem jugoslovanskem režimu le eden izmed oblastnih dejavnikov in, kot se zdi, ne nujno najvažnejši. Poleg tega je razdeljena v republiške partije.

Načelno soglasje, naj vse ostane, kakor je, ustvarja gospodarsko-politično ozračje, ki je spremembam ne-naklonjeno. S tem imajo zastopniki konservativne Bosne ne le v vladi, marveč tudi na drugih stopnjah oblasti še močnejši položaj. Ministrski predsednik Mikulić je ob koncu leta jasno izrazil odločenost vlade proti spremembam z geslom, da hoče Jugoslavija „realno, a socialistično gospodarstvo“. Vlada si skuša vedno znova osvojiti določena osnovna načela, ki jih terja tudi Mednarodni denarni sklad, a s tem misli nekaj čisto drugega, na ta način pa ustvarja zmedo. Govori o politiki „stvarnih obresti“, določi jih pa za približno pol ta-

ko visoke, kot je stopnja inflacije; govori o „politiki omejevanja množine denarja“, kot veljavno mero za to pa določi stopnjo inflacije samovoljno in nestvarno nizko; poleg tega ne stori ničesar, da bi zajezila denarno podporo podjetjem z izgubo. Govori o tem, da mora „malo gospodarstvo“, torej tudi zasebna pobuda, dobiti „končno“ svobodno pot, od tega pa skuša slej ko prej izključiti trgovino, čeprav se je v drugih državah že zdavnaj pokazalo, da je zasebna dejavnost brez dejavnika trgovine tržno gospodarsko le malo učinkovita. Rada bi imela od denarja Jugoslovancev na tujem korist, ni pa pripravljena dovoliti tistim, ki bi radi svoj denar domá naložili, da bi s svojimi naložbami razpolagali. Tujci smejo prispevati v mešanih podjetjih celó večino glavnice, a ko gre za nadzor nad temi naložbami, ima prednost zaščite načelo „delavskega samoupravljanja“.

Ta seznam bi lahko poljubno podaljševali. Vse te očitke na račun vlade in režima je najti tudi v jugoslovanskih časnikih in revijah. Zdi pa se, da žanje časni-karski pritisk na birokracijo le pičel uspeh. „Tako bomo morali pač vedno hirati na evropskem repu,“ se čuje v krogih gospodarstvenikov. Jugoslovanski časniki poročajo na široko o reformah na Madžarskem ali Kitajskem, očitno z namenom, da bi pomagali razviti gospodarsko miselnost pri svojem vladujočem stroju. A zapornic, sestavljenih iz koristi in svetovnonazorskih predsodkov, ni moč tako lahko premakniti.

Najbolj vznemirjujoč vidik jugoslovanske krize je že dolgo v tem, da so se gospodarske težave preselile v politiko in so zastupile odnose med republikami, narodi in narodnostmi. Kriza je jugoslovanska ljudstva vse prej kot zbližala. Jezik, ki ga — sedaj predvsem v Srbiji — uporabljajo celó v uradnih izjavah nasproti drugim jugoslovanskim narodom, dosega včasih že mejo komaj še znosnega v skupni državi. Občasnemu klicu po „močnem možu“ pogosto, posebno če prihaja iz ljudstva, ne botruje več želja, rešiti komunistični režim, marveč, skupaj premagati mrtvilo tega. To je zločest in nevaren klic, ker je protidemokratski in ne misli na posledice. Na srečo ga je čuti dokaj poredko in na srečo odgovarjajo tisti, na katere je največkrat naslovljen, brez ovinkov, češ da tudi oni ne vedo, kaj je treba v posamičnem storiti.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 13. jan. 87/10.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: CERKVE RASTEJO

Nobenega dvoma ni, da se začenjata v Jugoslaviji država in partija zanimati za verne bolj kot doslej. Medtem ko so namreč na zahodu božje hiše vedno bolj prazne, na vzhodu število vernih narašča. Tu tiči, tako skušajo ugotavljati družboslovci in politični znanstveniki, kriza ustanov in družbe, v katero sta zašli partija in država. Izguba zaupanja naproti državi in partiji je tisto, kar žene občane iz partije in v cerkve. Partija je spoznala ta val ponovnega oživljanja vere in ga skuša uravnavati z več odprtosti naproti Cerkvam in njihovim problemom in z gesli (kot „Socializem ni tu le za neverne“), ki pa jih bo treba šele spremeniti v stvarnost.

A so že tudi znamenja tega. Že javno razpravljajo o odstavku iz partijskega programa, po katerem je članstvo v komunistični partiji nezdružljivo s priznavanjem k veri. Kajpada se ni moglo brezboštvo v Jugoslaviji, katere ustava zagotavlja versko svobodo, nikdar vkoreniniti. Pri ljudskem štetju leta 1953 — zadnjem, pri katerem je bilo še postavljeno vprašanje o veri — se je le 12,6 % občanov izjavilo za „neverne“. To je odstotek, ki je le za malenkost višji kot število včlanjenih partijcev.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 12. jan. 87/4.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: KRITIKA BOŽIČNIH POZDRAVOV V JUGOSLAVIJI

Božični pozdravi ljubljanskega nadškofa Alojzija Šuštarja in srbskega pravoslavnega patriarha Germana prek radia in v časnikih so naleteli v komunistični Jugoslaviji na ostro kritiko. Nagovori in državnih občilih so zaradi ločitve Cerkve in države protiustavni, je pisala *Borba*. Treba da se je vprašati, če ne gre pri tem za začetek „političnega partnerstva s Cerkvijo“ in „političnega pluralizma v družbenem življenju“.

Pred tem je tisk poročal o „zaskrbljivih“ rezultatih neke ankete, po kateri hodi okrog 14 % vseh mladih redno v cerkev.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 30. jan. 87/11.

DELO: NADŠKOF ODGOVARJA

Ljubljanski nadškof je na vprašanje (novinarja *Borbe*: „Gospod nadškof, kako ocenjujete to, da ste ob božiču lahko nagovorili vernike in javnost sploh prek ljubljanske RTV?“) odgovoril takole:

„Vesel sem, ker sem imel možnost prek ljubljanskega radia čestitati za božič vsem Slovencem, vernikom in drugače mislečim, domačim in priseljenim iz drugih krajev. Ljubljansko RTV sem za to prosil pred dvema letoma, vendar so mojo prošnjo tedaj zavrnil. Na podlagi

raziskave slovenskega javnega mnenja o praznovanju božiča in prošnje slovenske pokrajinske škofovske konference, naj bi bil božič dela prost dan, so v Sloveniji lani veliko razpravljali o božiču. Okoliščine so se torej precej spremenile.

V tem, da so moji prošnji ugodili in mi omogočili prek radia voščiti božič, vidim korak naprej v medsebojnem spoštovanju in razumevanju in skupnem življenju vernikov in drugače mislečih v Sloveniji. To je nedvomno tudi dokaz, da se izboljšujejo odnosi med Cerkvijo in samoupravno socialistično družbo. S tega stališča ima voščilo vsekakor poseben pomen.

Toda če upoštevamo, koliko vernikov je v Sloveniji, da sta radio in televizija javni komunikacijski sredstvi vseh državljanov, če vemo, kdo vse lahko govori po radiu, da vsi enako plačujejo naročnino in imajo zaradi tega kot državljani pravico, da v programih upoštevajo njihove želje, potem je triminutno voščilo prek radia (televizija je posredovala samo sliko in kratek povzetek) v precej skromnih okvirih. Sicer pa je skrivnostnost (mikavnost) slehernega začetka prav v tem, da se razkriva po malem.“

DELO, Ljubljana, 13. jan. 87/5.

TRETJI DAN ZA SVET ZAVZETI KRISTJANI

Opomba: Nekaj misli z zadnjega teološkega tečaja o aktualnih temah za študente in izobražence v Ljubljani:

- V čem vidim monopol marksistične ideologije pri nas? O monopolu govorimo takrat, ko določena ideologija postane merilo in ključ za razumevanje drugih, tedaj ko se edina uradna ideologija postavi nad ostale in jih skozi svoja očala vrednoti ali razvrednoti. Da ponazorim: naši učenci in dijaki ne morejo spoznati drugih svetovnih nazorov, filozofskih tokov v njihovi avtentični podobi. Eksistencializem ni eksistencializem, ampak njegova marksistična interpretacija, religija je pri nas ateistični pogled na vero itd.

- Kot bodoči pedagog trdim, da naša šola ni brezidejna. Mislim, da je prikrito in podtalno vse podrejeno marksizmu. Takšen pogled nam tudi vcepljajo v glavo. Zakon o šolstvu jasno pravi, da mora biti vsa vzgoja marksistično usmerjena. In res je za vsak razred in skoraj za vsako uro dano navodilo, kako mora potekati pranje otroških možganov. K sreči imajo učitelji, razen redkih izjem, še nekaj zdrave pameti, zato rezultat še ni porazen.

- Leta 1946 je naš general še smel v cerkev. Ali se kaj bliža čas, ko mu bo to spet dovoljeno?

- Menim, da je (v Jugoslaviji) neodvisno sodstvo, ki bi omogočilo učinkovito uveljavljanje človekovih pravic, nesmiselno pričakovati. Dokler opravlja (naše) sodstvo dvojno varstveno funkcijo (varstvo družbenopolitičnega sistema na eni in varstvo pravic in svoboščin na drugi

(dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

DOLENJSKEMU GOSPODARSTVU POJEMA SAPA

Za 12 odstotkov povečan izvoz na Dolenjskem je sicer dober gospodarski uspeh v primeri z drugimi območji in izkupiček čez 62,7 milijard dinarjev je lep, vendar so ti rezultati slabši od doseženih v prejšnjih obdobjih. Kar 78 odstotkov celotnega dolenjskega izvoza je šlo na območje s trdo valuto, kjer je lanski izvoz napredoval za 13 odst., toda ker je bilo tudi za 17 odstotkov več uvoza s tega področja, se je končna bilanca za preteklo leto poslabšala. Kljub vsemu pa so ti rezultati še vedno boljši od slovenskega povprečja in tudi delež dolenjskega izvoza v slovenski republiki še naprej raste. Po zadnjih podatkih je 11,16 odstotkov izdelkov s tega območja zajetih v celotnem slovenskem izvozu, v jugoslovanski državi pa majhna Dolenjska napravi 2,4 odstotka vsega izvoza. K takim rezultatom je največ pripomoglo nekaj tradicionalnih dobrih izvoznikov, med katerimi je na prvem

mestu IMV, sledijo pa tovarna zdravil Krka, Novoles, Iskra Semič in drugi. V preteklem letu so izvoz povečali v vseh štirih dolenjskih občinah. Največji porast so zabeležili Metličani z 29 odstotki, samo za dva odstotka manj so izvoz povečali v Trebnjem, v občini Novo mesto je bil izvoz za 12 odstotkov večji, v občini Črnomelj pa za manj kot deset odstotkov.

PREŠERNOVI NAGRAJENCI

Prešernove nagrade za leto 1986 so v okviru praznovanj v počastitev slovenskega kulturnega praznika podelili na slovesnosti v Cankarjevem domu v Ljubljani. Svečani govor je imel slovenski književnik Miloš Mikeln. Nagrade so dobili: arhitekt Miloš Bonca, igralec Boris Cavazza in pisatelj Pavle Zidar. Nagrajenci Prešernovega sklada pa so: prevajalec Aleš Berger, slikar Emerik Bernard, pesnik Alojz Ihan, slikar Lojze Logar, kreatorka maske Berta Meglič, igralka Ivanka Mežan, režiser Edvard Miler, oblikovalec Vladimir Pezdirc,

Z demokratizacijo družbe smo prišli (pri nas doma) že skoraj v sredo 19. stoletja, do parlamentarnih monarhij. Če je to prinesla kriza, daj Bog, da bi dolgo trajala!
TELEKS, Ljubljana
86/43—44.

koreograf Milko Šparemblek in ustvarjalci dela FAUVEL 86.

V POMURJU NI DOVOLJ DENARJA

za nakup medicinske opreme za novozgrajeno pokrajinsko bolnišnico v Rakičanu pri Murski Soboti. Za gradnjo bolnišnice so Pomurci porabili doslej dve milijardi dinarjev, kar 90 odstotkov denarja pa so zbrali s petletnim samoprispevkom, zaposleni so prispevali tudi dva enodnevna zaslužka, del denarja pa so zbrali še z drugimi prostovoljnimi akcijami. Zaradi strašno velike inflacije, ki je pojedla precej zbranega denarja za me-

DOBRNA, naravno termalno zdravilišče v zavetni kotlinici pod Paškim Kozjakom z gozdnato okolico.

MARIJINO CELJE nad Kanalom — srečanje otrok, ki ga je pripravila Mavrica.

dicinsko opremo, jim sedaj manjka še 1,4 milijarde dinarjev. Možno-sti, da bi v Pomurju zbrali še toliko denarja, praktično ni, saj marsikateri delavec zasluži ravno za sproti, tako da za prostovoljne prispevke ni nikakršnih možnosti. Zdravstvena skupnost za Pomurje je zato predlagala, naj bi del manjkajočega denarja prispevalo pomursko gospodarstvo, del pa slovenska zdravstvena skupnost.

SLOVENSKI MLADINSKI PREDSTAVNIKI

so se na posvetu v Bohinju odločili, da bo štafetna palica oziroma štafetni simbol vseh sedem dni, kolikor bo v Sloveniji, ostal na istem mestu in sicer v Mojstrani. Menili so namreč, da jim prevzemanje simbola, postavitve odrov in drugi potrebni opravi jemi je dragocen čas. Odhod štafete in njeno bivanje pod Triglavom bodo posneli na video in napravili bodo tudi več diapozitivov. Odločitev slovenske mladine je pri mladinskih vodstvih južnih narodov povzročila žolčne napade na slovenske razmere.

od tu in tam

BREŽICE

Galerija Posavskega muzeja postaja vse zanimivejše razstavišče. V počastitev slovenskega kulturnega praznika so odprli razstavo del akademskega slikarja Franceta Slane. Številni obiskovalci so si lahko ogledali kar 80 akvarelov našega priznanega umetnika.

CERKLJE

Gasilsko društvo Cerklje praznuje letos svojo 95-letnico, ki jo bodo slovesno praznovali 21. junija, ko bodo odprli adaptirani gasilski dom. Z dograjevanjem tega poslopja so začeli lani poleti. Vsa dela so bila opravljena v glavnem brezplačno. Vedno so bili veseli pomoči krajanov, ki jih do sedaj še nikoli niso razočarali. Cerkljanski gasilci so lani dvakrat sodelovali pri gašenju požarov v Cerkljah, novembra pa so pomagali pri črpanju vode v zaselek Pretnje.

ČRNOMELJ

Ob slovenskem kulturnem prazniku so letos v Črnomlju prvič delili Župančičeva priznanja zaslužnim kulturnim ustvarjalcem. Župančičevi plaketi za življenjsko delo sta prejela Martina Jakša, folkloristka in dolgoletna voditeljica semiške folklorne skupine, ter Evgen Cestnik, pesnik, povovodja in organizator kulturnega življenja iz Dragatuša. Župančičeve diplome pa so si prislužili: KUD Niko Zupanič iz Gribelj (za vsestransko delo, predvsem pa za organizacijo revije obkolpskih zborov), pevovodja Brane Podgornik (za lanskoletno uspešno organizacijo revije slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov v Črnomlju), likovnik Janko Butala (za uspešno samostojno razstavo Podobe iz Bele krajine) ter pevovodja Lidija Saje in pevk Anica Benčič.

DOLENJA VAS

82 enosedov in enajst dvosedov iz Tržiča, Idrije, Trbovelj, Bohinja, Železnikov in z Jesenic se je 8. februarja merilo na 1020 metrov dolgi progi v Dolenji vasi pri Železnikih na tretjem državnem prvenstvu v sankanju. Vse zmage, z izjemo ene, so ostale na Gorenjskem. Najbolj so se izkazali sankalci iz Tržiča s štirimi zmagami, po tri so pripadle gostiteljem,

(Bivši duhovnik, sedaj že umrli profesor Metod Mikuž na univerzi študentom):

„Držite se cerkvenih odlokov, pa v slovenskih družinah ne bo razglasil in toliko ločitev. Cerkev že ve, kako je treba vzgajati. Ima dvatisočletne izkušnje. Pa nikar ne mislite, da vas hočem učiti verskih resnic! Povem zato, da bi vam za življenje bilo prav.“

DRUŽINA, Ljubljana 86/47.

Arhetiplčni slovenski intelektualc je duhovnik, ki politizira in pisateljuje, nasprotuje oblasti in se povezuje z ljudstvom, niha med revščino in bogastvom, izpostavljen je mnogim udarcem usode, emigrant, po smrti pa „znamenit“. Dimitrij Rupel (ob Trubarju).

TELEKS, Ljubljana, 1. jan. 87.

članom sankaske sekcije Iskra Železniki, in Jeseničanom, ena pa gostom iz Idrije. Domačin Simon Bernik je v drugi vožnji s časom 1.15,81 postavil nov rekord proge v Dolenji vasi.

KOČEVJE

Na zahtevo prebivalstva je bil februarja ustanovljen svet za varstvo okolja. Po uradnih podatkih sodi reka Rinža med najbolj onesnažene vode v tej občini, Kolpa v drugi kakovostni razred in zrak v tej občini v tretji kakovostni razred. Tudi glavno mestno smetišče je na zemljišču, ki je propustno kot rešeto. Predsednik sveta dr. Miha Petrovič je dejal, da sicer onesnaženja okolja ne bo mogoče takoj odpraviti, velik uspeh pa bo že, če onesnaževanje ne bo naraščalo. Po njegovem naj bi svet ne bil nikakršno društvo zelenih, ki bi živel v oblakih ločeno od vsakdanjega življenja. V tej občini naraščajo predvsem obolenja dihal, težko je priti do zdrave pitne vode, vprašljivo je zdravje rib in živali, kisli dež pa uničuje kočevske gozdove.

KOKRICA

Skoraj 400 mladih fantov in deklet je sodelovalo na državnem prvenstvu v smučarskih tehnik, ki ga je organiziralo športno društvo Kokrica. Kokričani so se izkazali kot izredno dobri organizatorji. V

petek, 6. februarja, so s prisrčno svečano otvoritvijo izrekli dobrodošlico mladim tekačem iz Hrvatske, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Srbije in iz vseh slovenskih klubov. V soboto so bila tekmovanja posameznikov, v nedeljo pa so bili štafetni teki. Tekmovanje je prispevalo k še nadaljnji rasti smučarskega teka na Kokrici, kjer je že sedaj veliko ljubiteljev tega športa.

KOSTANJEVICA

Kostanjeviškimi miličnikom je uspelo odkriti vlomilca, katerega posebnost so bili vlomi v denarne nabiralnike po bližnjih cerkvah. Čeprav se ni bogve kaj obogatil, pa je preiskovalni sodnik zoper osumljenca, 33-letnega A. V. iz Gornje Brezovice pri Šentjerneju, odredil pripor. Zanj je bil usoden vlom v cerkev v Podbočju, saj je sled miličnike hitro pripeljala do omenjenega. Nadaljnja preiskava je pokazala, da ima osumljeni na vesti še vlome v brežiško cerkev ter v cerkve v Brestanici, na Senovem in v Novem mestu.

KRANJ

Renesančna dvorana Mestne hiše je bila pretesna za vse, ki so hoteli prisostvovati predstavitvi knjižice

„Po Prešernovih stopinjah“ in razgovoru z avtorjem Črtomirom Zorcem. Prireditelj, ki sta jo pripravila Osrednja knjižnica Kranj in časopisno podjetje Glas je sodila v okvir prireditelj ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku. Knjižica, ki je izšla v založbi ČP Glas v nakladi 3000 izvodov, je izbor Zorčevih zapisov o zadnjih dveh letih Franceta Prešerna, ki jih je preživel v Kranju. Vse to pa je avtor tudi pospremil s predlogi in željami, da bi mesto res imelo podobo, kot bi jo nekdanji meščan tudi zaslužil.

LJUBLJANA

Navdušena množica je v nedeljo, 8. februarja, pred Magistratom sprejela našo smučarsko reprezentanco, ki se je vrnila s svetovnega prvenstva v Crans Montani. Še posebne pozornosti je bila deležna dobitnica treh kolajn Mateja Svet. Predsednica Skupščine mesta Nuša Kerševan ji je izročila plaketo slovenskega glavnega mesta.

NOVA GORICA

Medtem ko je lani obmejna menjava s sosednjo Italijo po tržaškem in goriškem sporazumu upadla, pa je v januarju letos ponovno precej narastla. Tako je bilo januarja za

Grde besede... To je naš slovenski vsakdan, pa naj bo na igriščih, v avtobusih, pred šolskim vrati; pa naj bodo moški ali ženske, fantje ali punce, da, celo najmlajši..., pa še smejemo se nadobudnemu malčku, kar ga še bolj spodbuja k izrazoslovju ceste... Da, Slovenci dragi, tudi to je del naše kulture...

Sporočanjska nekultura je žal postala naš narodni običaj, saj sobesedniku že zaradi malenkostne napake v ravnanju raje privoščimo grd pogled, psovko, najbolj vneti celó brco ali klofuto kot pa prijazno, dobrohotno besedo. Najopaznejše znamenje takega medsebojnega „nesporazumevanja“ so čustveno skrajno negativno obarvani izrazi, prostaške besede ali vulgarizmi.

Množična raba teh besed kaže, kako malo nam je mar za vljudnost, strpnost in pozornost v sporazumevanju med ljudmi. Take besede so le izraz splošnega razpoloženja in kulturnega ozračja v družbi, jezikovne neustvarjalnosti in otopenosti.

DELO, Ljubljana, 9. dec. 86/4.

HRIB, Loški potok — procesija s križem.

72 milijard menjave, medtem ko je lanskega januarja bilo po obeh sporazumih za 30 milijard blagovne izmenjave. Še posebej je narasla menjava po tržaškem sporazumu in sicer kar štirikrat v primerjavi z januarjem 1986.

NOVO MESTO

Smučarsko društvo Rog iz Novega mesta je sredi februarja pripravilo zimske sindikalne delavske športne igre novomeške občine. Prek 260 tekmovalcev iz številnih podjetij se je pomerilo v veleslalomu na dobro pripravljenih progah v Gačah nad Črmošnjicami. Progi sta bili dolgi 400 in 600 metrov, največ uspeha pa so imele med žen-

Mohorjevke spadajo v slovensko hišo prav tako, kot spada v njo bohkov kot, zraven pa Trubar, Prešeren, Slomšek in podoba brezjanske Marije.

DRUŽINA, Ljubljana 86, št. 48.

skami smučarke tovarne zdravil Krka, med moškimi pa tekmovalci straškega Novolesa.

PLETERJE

V soboto, 7. februarja, je okoli 23. ure požar v kuhinji samostana povzročil ogromno škodo, ki so jo po prvih podatkih ocenili na več kot 10 milijonov dinarjev. V kuhinji je bil uničen ves inventar. Ogenj so ugnali novomeški poklicni gasilci in gasilci PGD iz Senthjerneja.

PODNART

V krajevni skupnosti Podnart so v ponedeljek, 2. februarja, ustanovili gasilsko društvo. Ustanovni občni zbor je pozdravil tudi moški pevski zbor DPD Svoboda iz Podnarta, ki je uvodoma zapel tri pesmi. V minulih letih je bilo za ta kraj pristojno gasilsko društvo Kropa. Na občnem zboru so izvolili za predsednika gasilskega društva Janeza Ermana, za poveljnika gasilske enote pa Slavka Ješeta.

RADOVLJICA

Člani mladinskega odseka Planinskega društva Radovljica so v svoji postojanki na zasneženem pobočju Karavank organizirali smučarski tečaj oziroma planinsko šolo. 35 učencev osnovnih šol Antona Tomaža Linhartarja iz Radovljice in Franca Saleškega Finžgarja iz Lesc je preživelo nekaj prijetnih dni ob spoznavanju smučarskih veščin. Pripravili pa so tudi več predavanj o nevarnostih v gorah, o hoji in planinski opremini in reševanju izpod plazov. Člani mladinskega odseka tovrstne tečaje organizirajo vsako leto že od 1960. leta.

RIBNICA

Ribniška industrija je izdelala lani kar za 13 odstotkov več proizvodov kot leto poprej. Nadpovprečna rast gre na račun strojne industrije

ter proizvodnje žaganega lesa in plošč. Tudi izvoz je močno porastel in je znašal lani 11 milijard dinarjev (dolar je 264 din). Skrbi jih le smer izvoza, saj so v zahodnoevropske države izvozili le za nekaj več kot desetino celotnega izvoza, ostalo pa so prodali v komunistične države.

TRŽIČ

Po vrnitvi s svetovnega prvenstva v alpskem smučanju v Crans Montani v Švici je tržiški župan sprejel najuspešnejšega slovenskega smučarja vseh časov — domačina Bojana Križaja. V prisotnosti predsednika IS SO Tržič Slavka Terana, predsednika telesnokulturne skupnosti Tržič Janeza Kikla in predsednika smučarskega kluba Tržič Dušana Korena mu je župan čestital za doseženo šesto mesto v slalomu na svetovnem prvenstvu ter za vse odlične uvrstitve v tekmah svetovnega pokala.

VELIKA LOKA

Domače kulturno-umetniško društvo „Ivan Cankar“ je februarja proslavilo svojo 40-letnico ustanovitve. Za jubilej je gledališka skupina pod režijskim vodstvom Ludvika Bizjaka naštudirala Finžgarjevo ljudsko igro Veriga. Na osrednji proslavi, ki je bila v soboto, 14. februarja, je nastopil tudi znani Trebanjski oktet. Zaslužni člani društva so dobili priznanja.

VINICA

V tem belokranjskem kraju je bilo februarja v rojstni hiši pesnika Otona Župančiča območno srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov. Na literarnem večeru v viniškem kulturnem domu so učenci srednje šole prebrali in recitirali najboljša dela, poslana na območno srečanje. V glasbenem delu so sodelovali tamburaši folklorne skupine Zeleni Jurij in učenci glasbene šole iz Črnomlja.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

strani), bo v primeru kolizije interesov in vrednot dalo prednost sistemu, ker ima v njem svoj obstoj, obliko in vsebino dela.

TRETI DAN, Ljubljana, jan. 87/3—4.

DRUŽINA: BOŽIČ NAJ OSTANE BOŽIČ

Javni tisk je posvetil kar precej člankov božiču. Ne-prijaznost veje iz izjav, ki hočejo božiču vzeti krščansko vsebino.

Najbolj grobo je v tem pogledu nastopil Josip Vidmar 20. decembra v *Dnevniku*. Vidmar popolnoma neodgovorno obsodi večino Slovencev za „fanatike“. S to besedo obklada vse tiste Slovence, ki praznujemo božič kot verski praznik. Vidmar pripoveduje, da ceni Kristusa, zato pa še toliko bolj neokusno izzveni to, da zanj uporablja besedo „figura“.

Tudi v Razmišljanjih o božiču v *Dnevniku* na sveti večer Mitja Ribičič kar direktno odvzema božič kristjanom. Pravi: „Ta praznik je vsidran v našo preteklost bolj kot verski — kot praznik družine in miru.“

Torej 41 let po koncu druge svetovne vojne nam po vsem dolgoletnem zamolčevanju božiča Vidmar in Ribičič zato, ker že omenjata božič, hitro dopovedujeta, da to skoro ni verski praznik. Zakaj pa je oblast toliko časa čutila potrebo, da ga zamolčuje in ovira njegovo praznovanje z delovnim dnevom?

Dr. Roter pojasnjuje, da „je razprava o božiču postala dovoljena“. Torej je bila doslej prepovedana.

Dr. Jezernik (v *Dnevniku*) poudarja, da so „desetletja namerno ignorirali“ božič. Seveda je funkcionarje, ki bi mogli že zdavnaj spregovoriti o božiču, oviral pri tem marksistični predsodek, da je vero treba zapostavljati, v prejšnjih letih pa celo preganjati. Ko pa so letos prvič spregovorili, se ne morejo odtrgati od predsodka, da je celo pri tem govorjenju verne treba zapostavljati.

Uradni podatki pravijo, da „božič praznuje 79 % anketirancev“ (pri zadnji raziskavi slovenskega javnega mnenja). Dr. Roter pravi, da ta podatek „pomeni, da po-vojni politiki in doktrini ni uspelo iztisniti iz spomina božiča“.

Če je v *Dnevnikovih* Razmišljanjih o božiču prva stopnja poskusa sekulariziranja božiča lažno poudarjanje, da ga več ljudi praznuje brez verskih motivov kakor z verskimi, pa je njegova druga stopnja celo sekularistična težnja po preimenovanju božiča. Dosedanji poskus naše oblasti, ki je z Dedkom Mrazom imela „en sam samcat namen: izpodriniti božič“ (Jezernik), se ni obnesel. Primož Lorenz predlaga naravnost stalinistično nasilen ukrep nad božičem: „Če naziv še vedno ‚moti‘, prepustimo ‚uradno‘ imenovanje praznika odgovornim delovnim skupinam, sekcijam, komisijam in podob-

nim, da z vso politično odgovornostjo, argumenti in analizami izluščijo v okviru RK SZDL Slovenije primer-no poimenovanje.“ To je predlog za izvajanje politične-ga nasilja ne samo nad božičem kot pojmom in s tem nad njegovo resnično vsebino ter nad vso kulturno de-diščino, ki je v znamenju tega pojma, ampak nad veči-no slovenskega prebivalstva, ki ohranja božič kot ver-ski praznik.

Tretja stopnja poskusa sekulariziranja božiča je govorjenje o božiču kot državnem prazniku. Noben škof, duhovnik ali kristjan ne izraža želje, da bi božič postal državni praznik, pač pa vsi želimo, da bi bil božič dela prost dan.

Četrta in najhujša stopnja poskusa sekulariziranja božiča je govorjenje Milana Balažica o „državnostnem“, ateističnem dometu“ božiča. Balažič te svoje nesmisel-ne konstrukcije ne razlaga, zato pa ostane zgolj nalep-ka, ki se kaže kot ateistično nasilje nad določeno krščansko vsebino.

Rudi Koncilijs

DRUŽINA, Ljubljana, 8. feb. 87/6.

MLADINA: PREDLOG ZA VZPOSTAVITEV VLADAVINE PRAVA

(OPOMBA: Odbor za obrambo svobode misli in izra-žanja, ki ga sestavlja osemnajst srbskih izobražencev, od tega enajst akademikov, je poslal 4. okt. 1986 skup-ščini SFRJ in jugoslovanski javnosti predlog za vzpo-stavitev vladavine prava, iz katerega objavljamo najbolj zanimive odstavke.)

Posamezni primeri omejevanja in kršenja svobode misli in izražanja (se) z določenim tveganjem poeno-stavljajanja lahko zreducirajo na odsotnost resnične vla-davine prava v državi. Predvsem je to posledica nena-klonjenosti vladajočih krogov, da omejijo javno oblast, s katero razpolagajo, in jo postavijo pod trajno in učin-kovito kontrolo tistih, v katerih imenu vladajo, ter pod kontrolo svobodne javnosti. Gre za t. i. revolucionarni voluntarizem, ki se izvaja po načelu, katero je svoj čas razglašal Joseph Fouché: „Tistemu, ki dela v duhu re-volucije, je vse dovoljeno.“

Po naši sodbi so najnujnejše naslednje spremembe:

1. Ukinitev monopola ene politične stranke ali katere-koli druge ekskluzivne skupine, kot tudi vsake oblike partijske države, in to s svobodnimi in neposrednimi volitvami.

Nihče ne more trajno in v nedogled razpolagati z jav-no oblastjo in se sklicevati samo na svoje prejšnje zmage in zasluge, na zgodovinsko poslanstvo in avant-gardno vlogo.

2. Vzpostavitev dosledne pravne in politične enakosti državljanov.

V tej smeri bi bilo dobro opustiti dosedanjo izven-ustavno prakso, po kateri so državni in javni položaji,

(Dalje na str. 33)

josip jurčič

deseti brat

V obrški krčmi so obhajali ženitovanje: Dražarjev Francelj se je poročil s Krivčevo hčerjo. Zbrana je bila lepa družina ljudi. Godci so jim veselo godli. Kajpada ni manjkalo Krjavlja, desetega brata in strica Dolefa. Kvasu, ki je bil tudi povabljen, je Marijan očital, da se ga izogiba, in mu dejal, naj gre kdaj z njim za ves dan na lov. „To bi se ne spodobilo,“ je odgovoril Kvas.

„Spodobilo! Saj vas vendar nima nihče navezane! Ljudje na Slemenicah tudi niso tako spotakljivi, da bi se človek takoj zaletel, če ga ni kake pol urice domá. Zato pridite jutri k meni, precej zjutraj, ali pa vas bom prišel jaz iskat. Samo da se mi ne skrijete, sicer bom res mislil, da sem vam kaj naredil ali da me ne morete videti, kar bi mi bilo pa prav žal. Čakajte, se bova že še zmenila, jaz grem enkrat z nevesto plesat.“

Ravno so bili godci eno ubrali in Marijan je popustil svojega soseda, da bi se uvrstil med stare in mlade kmečke plesavce.

Kvasa je ta pogovor z brezskrbnim mladeničem

Bajtarski sin Lovre Kvas se je odločil, da gre po gimnaziji za domačega učitelja na grad Slemenice. Na gradu živi graščak z ženo, trindvajsetletno hčerko Manico in devetletnim sinom Balčkom. Tam je tudi študirani, a zapiti stric Dolef.

V vasi Obrhek spozna Kvas nekaj vaških mož, med njimi posebneža Krjavlja. Seznan se s čudaškim graščakom z bližnjega Poleska Piškávom in njegovim sinom Marijanom. Spozna tudi desetega brata Martina Spaka, ki je Piškávov nezakonski sin, česar pa ne ve nihče v vasi.

Kvas opiše v pismu prijatelju Ferdinandu Bojanu svojo ljubezen do Manice. Ona mu je nanjo odgovorila pritrdilno.

čudno ganil. Ni mogel ostati dalje tu, vleklo ga je ven na samoto, imel je veliko premišljati, česar tukaj med veselimi ljudmi ni mogel.

Vstal je izza ogla in razmišljen šel proti vratom, pozabivši se celo zahvaliti priljudnim ljudem za pogostitev. Med vrati ga je zagledal Marijan, hitro popustil svojo plesavko in čudež se vprašal: „Kaj že greste? Zakaj ne počakate, da bi šla vkup?“

„Imam še delo danes popoldne,“ odgovori Kvas, ne da bi pomislil, da izgovarja laž. „Saj vas običem jutri zjutraj!“

„Le gotovo!“ kliče za njim Marijan.

Dasiravno je človeška natura taka, da se težko ločimo od kraja, kjer prebiva veselje, smo vendar dostikrat v življenju primorani ravnati drugače, kakor nam velevalo želje. Tako popustimo tudi mi, četudi neradi, Dražarjevo hišo in spremimo svojega Lovreta! Poprej pa moramo opomniti še to, da, če bi se našel kateri izmed bravcev, da bi še rad poslušal Krjavljeve neumne spomine, kar pa ni verjetno, da ni tedaj Krjavelj ves tisti božji dan povedal nič novega razen stare pravljice o hudiču, na novo preobličene.

Počasno je koračil Lovre od vasi po obrobju proti Slemenicam.

Veliko je iz zadnjega pogovora z Marijanom zvedel, kar ga je v srce zabolelo. Sprevidel je, da ima ta mladenič blažjo dušo, kot jo je kdaj pričakoval pri tako vsakdanjem človeku, kakor se mu je Marijan sprva videl. Res je bilo, da se ga je

sam ogibal, ker mu ni dala vest se po prijateljsko in, kakor si je on misli, po hinavsko bratiti s tistim, kateremu je vzel najlepšo reč — ljubezen.

Da je Marijan Manico ljubil, to je bil iz vsega zagotovo zvedel. Dasiravno namreč ni deklici sami Marijan o tem nič govoril, se je vendar proti njej tako obnašal, kakor bi se samo ob sebi razumelo vse, česar ni izgovoril. Ker je vedno živel samo med preprostimi ljudstvom, se je menda navzel tiste nature, katero vidimo med našimi ljudmi, da se vsako razkazovanje in očitovanje notranjega globljega čuta zatira. Da se je glede svoje prihodnje mišljene neveste zmenil rajši z njenim očetom kakor ž njo samo, je veliko pripomoglo tudi to, ker je čutil, da ga deklica, kar se tiče duha in duševnih zmožnosti, daleč presega.

Da pa jo je ljubil bolj goreče, kakor bi človek sodil iz njegove zunanosti in iz obnašanja proti njej, se je razvidelo iz tega, da ni skoraj minil dan, da ga ne bi bilo na Slemenicah.

Manica je sicer Lovretu naravnost povedala, da ji ne bi bilo nikoli mogoče zaročiti se z Marijanom, tudi ko bi ne bila nikdar poznala njega, vendar se ni mogel Lovre nikoli popolnoma potolažiti. Vselej, kadar je prišel mladenič v grad, se mu je s poti umaknil, nekaj zavoljo tega, da ga ne bi videl, nekaj, da se ne bi izdal.

Da mu je šlo poslednje dobro izpod rok, je sprevidel danes. Brezskrbno je iskal Marijan povsod drugod vzrokov, zakaj se mu novi prijatelj odteguje, le prava reč mu ni prišla na misel. Smilil se mu je ta prijatelj, veliko si je očital, a pomagati si ni mogel.

Po vsem sodeč je bilo očitno, da Maničin oče za Marijanovo nagnjenje do njegove hčere dobro ve in da ga je volja, kdaj zakonsko zvezo z dedičem premožnega soseda dovoliti, morda tolikanj rajši, ker si je mož želel, da pride lepa lastnina Polesek, nekdanj zedinjena s Slemenicami, zopet nazaj v prvo rodovino, čeravno samo po ženskem rodu.

Še več. Manica je skoro za gotovo vedela, da sta njen oče in mladi Poleščan o tej reči že govorila. A nikdar ji ni bila dana prilika, da bi svojo misel odkrito povedala. Oče ji o tem ni govoril, bodisi ker je mislil, da še ni čas za to, ali pa ker je menil, da se vse to zaradi znanja med mladima človekoma od otročjih let ume že samo po sebi. Marijan pa se je proti svoji namišljeni nevesti obnašal bolj kakor star prijatelj ali skrben brat kakor pa kot ljubeč ženin. Nikdar ni bilo to, kar se je v njegovih govorih nanašalo na te razmere, toliko jasno, da bi bilo deklici mogoče spodobno naravnost odgovoriti, kar bi posebno po zadnjem seznanju z Lovretom gotovo storila.

Lovre je Manico in njen značaj predobro poznal, da bi se zanjo bal. A vendar je imel nekatero uro, v kateri so ga obhajale otožne misli, ki so kakor nezgodni oblački zdaj pa zdaj zaslanjali jasno, lepo sonce njegove sreče. Saj ni imel zase ničesar drugega kakor ljubezen; vse drugo mu je bilo nasprotno. Kolikokrat bo še sonce vzhajalo in zahajalo, preden mu bo le mogoče odkrito povedati to, kar bi se zdelo zdaj ne samo predrzno, temveč marsikom še smešno, da je obrnil oči previsoko, da je pozabil sam sebe.

Marijan je bil, kakor je sprevidel, pri vseh svojih slabostih vendar dobra duša. Poprijel se je bil Lovreta prčej od kraja in vseskozi kazal do njega večje prijateljstvo, kakor ga je mogel Lovre vračati. Da je spodrinil tega človeka, da je on kriv vseh bolečin in nesreče, ki jo bo občutil ubogi mladenič, kadar izve, da se njegovo tiho upanje ne bo spolnilo, ker je na njegovo mesto stopil drug: vse to se je Lovretu zdelo kakor greh.

Sicer je v takem preudarjanju našel veliko razlo-

DRAŠIČI v Beli krajini — rezljana vrata stare zidanice.

BLOKE — Jarmov Križani.

gov in veliko reči, s katerimi se je sam pred svojo vestjo zagovarjal; a popolnoma srečen in miren ni mogel biti. Menil je, da dela Marijanu vendarle veliko krivico, in to je bil tudi eden poglavitnih vzrokov, zakaj se ga je ogibal.

DESETO POGlavJE

*Bodo te ljudje srečevali
pa te bodo povpraševali:
Kod si hodil, kje si bil,
kje si čevljičke rosil?*

Narodna pesem

Med takim premišljevanjem je prišel Lovre blizu grada. Namesto naravnost domov ubere stransko pot navkreber čez senožen proti zaraščenemu hribu, na katerem so stali škrbasti ostanki stare razvaline. Vedel je tam za klopco pod starim orehom sredi brinja, od katerega je imel človek lep razgled daleč po vzhodnoseverni strani čez polja in loge tjakaj do daljnega porobja sneženih gorá.

Tam pod orehom je bil njegov najljubši sedež, tam se je v lepih pomladanskih dnevih učil, tam je dostikrat sedel v pogovoru z njo, tam je nekatero uro mislil, veliko mislil.

Po senožeti je že jela odganjati in zeleneti trava. Trobentice in zvončki so v obleki nedolžnosti tu in tam pripili iz mehkih tal. Tam v zabrežju, v osoji, je še ležal zadnji sneg, pol komolca na debelo.

„Ve, lepe prilike upa polne, vesele in brezskrbno srečne mladosti,“ je mislil Kvas, „v vsi Stvarnikovi krasoti ste razcvetene in slana ene noči vas lahko oveni, vam pogoltne lepoto in življenje obnem. Tako je tudi z menoj!“

Ko pride vrh hriba in zavije okoli prvega grmičja, zagleda svoj oreh in svojo klopco in na klopci — noga mu nehote zastane, prijetno čustvo mu spreleti vse ude, od veselja se zbistri oko in lice — na klopci vidi sedeti Manico s knjižico v rokah.

Tiho se ji približa po prstih od zadaj in na lahko položi roko na njeno ramo. Deklica se zgane, obrne in ljubo oko se sreča z očesom.

„Ti porednež, ali ne moreš priti drugače? Ali me moraš tako ustrašiti?“ ga je deklica kregala, pa mehki, ljubeznivi glas in smehljaj je pričal, da so te besede vse prej kakor nevolja.

„Samo zato sem te ustrašil, da bi bila malo huda, ker vem, da ti to prav dobro pristoji,“ odgovori Lovre, se usede zraven nje in jo prime za roko.

„Čudna navada je to, svojo ljubezen razkazovati! Zdaj mi pa najprvo povej, kje si bil, šele potlej te bom dalje karala . . . Stoj, poprej še poglej, kje je Balček; z menoj je prišel gor in doli po rebri leta.“

Lovre pogleda za dečkom in vidi, da sedi daleč doli v dolini in nekaj veže. Usede se zopet k njej in pravi: „V vasi sem bil na ženitovanju. Zdaj pa povej, kaj ti je na srcu! Oštevaj me, kolikor hočeš, zakaj, če me kregaš, te imam najrajši, menda zato, ker vidim, da me ne znaš in ne moreš.“

„Če je pa tako, naj ti prizanesem, dasiravno nisem bila nič kaj vesela, ker te nisem dobila tukaj, kjer si sicer vedno, kadar te ni doma. Prizanašam ti to malomarnost toliko . . .“

„Nikar me ne žali, Manica . . .“, prosi Lovre.

„Daj mi besedo izgovoriti! Pravim toliko rajši, ker vem, da si bil tačas med srečnimi ljudmi — srečen in vesel.“

„Ne, nisem bil in zato sem šel sem. Tukaj sem šele srečen, da vidim tebe.“

„To bije na ušesa tako kakor kak poklon.“

„Pusti šalo vnamar, pomeniva se kaj resnega! Z Marijanom sem govoril. Vprašal me je, zakaj se ga tako ogibljem in . . .“

„To te tudi jaz vprašam, dasiravno vem, kaj mi boš odgovoril. Sicer pa sva se o tej reči, menim, že zadosti zmenila, zato nikar ne govoriva o njem! Imam te za prepametnega, da bi si zavoljo njega belil glavo. Kar sem ti pravila že dostikrat, to ti potrjujem tudi zdaj, naj ti bo dovolj! Mislim, da si me dovolj spoznal, ali vsaj želim, da bi me bil, da mi priznavaš toliko trdne volje, kolikor mi je bo v najinih okoliščinah treba.“

„Ja, predraga Manica, spoznal sem te. Vem, da jaz tvojega srca še vreden nisem,“ reče Lovre in njeno roko stisne živeje.

„V svoji pravdi ni človek pravičen sodnik. Zato razsojo, ali si vreden ali nisi, le meni prepusti! Kaj meniš, da jaz sebe in svoje srce tako malo spoštujem in cenim, da bi ga bila dala človeku, ki ga ne bi bil vreden? Tebi sem ga dala. Želela bi ti boljše deklice, kakor sem jaz, ravno ker vem, da jo zaslužiš.“

„Drugo bi mi želela? Za tako željo se ti ne bom nič kaj lepo zahvalil. Če je še kje od tebe blažje bitje, bi bilo zame preblago, ne mogel bi ga razumeti in ravno zato ne ljubiti. Če mi hočeš dobro, želi mi samo sebe, druge ne maram, tudi ne, ko bi mi jo izbrala ti in zatrdila, da je boljša ko ti.“

„Ne, do tako idealne ljubezni se ne morem povzdigniti,“ reče smehljuje se Manica. „Ne vem, ali si me napak razumel ali sem jaz napačno govorila, hotela sem reči samo, da si želim boljših lastnosti, da bi te bila še bolj vredna.“

„A kaj, če te bom ravno jaz naredil nesrečno, če . . .“

„Tega ne smeš!“ mu seže smeje se Manica v besedo. „Kaj ti pride na misel! In se še ne bojiš povedati kaj takega naravnost iz oči v oči! Še dve taki, pa bi se bilo bati, da izgubim vero vate.“

„Nikar me ne razumi ravno narobe ali mi vsaj tako dolgo s svojo nagajivostjo prizanašaj, da izgovorim. Jaz sem dejal: „Kako se me boš spominjala potlej, ko boš videla, da sem kriv jaz, da si morda nesrečna, ko ti morda ne bom mogel pomagati jaz in si ne boš mogla pomagati sama, ko ti bodo starši očitali, da si se tako spozabila in si govorila s človekom, ki . . .““

„Naj bo tega tvojega črnogledega naštevanja dovolj! Odgovorim ti le to, da ne bom jaz nikdar nesrečna. Tudi ko bi se res zgodilo, da bi oče ne dovolili, tudi če tebe ne bom imela, ne bom nesrečna — razumi me prav! — zakaj potem mi bo spomin nate tako drag, kakor si mi zdaj ti. Moji starši res lahko kaj dovolijo ali ne dovolijo, ne morejo me pa v nobeno reč siliti in me ne bodo. Sicer pa ti mojega očeta še malo poznaš, če si o njem vedno domišljaš najhujše reči. Jaz mislim,

da bi ne mogla imeti boljšega očeta. Gotovo ne želi meni in tebi drugega kot srečo in zato se ne bo mojim prošnjam ustavljal. To se ve, zdaj mora ostati najino znanje skrivnost, oče in mati bi me ne sodili prav, ker premalo poznajo mene in tebe. Pa ko prideš čez nekaj let zopet na Slemenice in te bomo klicali že za dr. Kvasa, potlej smeš stopiti brez skrbi pred svet, najprej pa pred mojega očeta, ki so premoder mož, da bi sodili človeka le po premoženju in ne po poštenju in pravi notranji ceni.“

„Jaz bi te vkoval v zvezde in poslušal do zadnjega dne. Tako me potolaži tvoja beseda, da se bom res za vselej skesal in te nikdar prosil odpuščenja, da sem ti razodel svoje srce. Govori mi še dalje, jaz bi te najrajši poslušal!“

„Le čakaj, saj še nisem pri kraju! Če me res tako rad poslušáš, moj preljubi Lovre, naj se te pa moja beseda tudi toliko prime, da se boš po njej ravnal! Že večkrat sem te očitno in skrivaj opominjala, da ne bodi tako otožen!“

„Danes je vesel dan, vse je vedro in svetlo, razvedri se še ti! Za jutri in pozneje bo že Bog skrbel!“

„To je v moji naravi.“

„Že dobro. Jaz sem tudi take narave. A tebe sem svarila le, da ne imej vedno takih otožnih, kakor sem poprej rekla, črnogledih predstav o najini prihodnosti! Čemu to? Samo zadovoljnost človeku kalijo, pomagajo pa nič! Da se nisi poboljšal, priča to, da si ravnokar spet začel govoriti o tem. Glej, danes je vesel dan, vse je vedro in svetlo, razvedri se še ti! Za jutri in za pozneje bo že Bog skrbel! Jaz zaupam vanj in moraš tudi ti! Ljudje so samo ustvarjeni po božji podobi in vendar so nekateri dobrega srca. Kako dober mora biti še le Bog! Dobrih ljudi torej ne bo zapustil! Jaz molim vsak dan za tvojo srečo in nikdar me ne obhajajo take misli, kakor trpinčijo tebe ven in ven!“

„Moraš mi odpustiti, kar se ne da poboljšati!“

„Jaz bi hotela vprašati to, če se res ne da! Shakespeare sicer neke pravi, da sta zaljubljenost in modrost dve sestri, ki se zlasti pri moških nikdar ne ujemata, temveč sta v vednem razprtju: kjer je ena, ni druge. A čeravno tudi priznam, da je ta mož poznal svet in človeka, vendar nimam vanj take vere, da bi menila: vse, kar je dejal, je

brez izjem gola resnica. Človek ima srce, ima pa tudi um!"

"Ko bi bila ti na mojem mestu, ljuba moja, bi trdila, da je mož govoril resnico skozi in skozi. Spoznala bi, da se mora le predostikrat vdati um srcu, da človek takih reči želi, kakršne mu um postavlja pred oči kakor nemogoče."

"Kakor ti govoriš, nisi vreden drugega, kot da bi te malo ozmerjala! Jaz pa pravim, da v svojih željah manjkrat zaide blago srce kakor oster razum! To menda tudi ni posebno k pridu, če človek vedno misli in misli! Če razum zaide predaleč in najde napačna pota, pripravi človeka ob vsako vero. Ne veruje v Boga, ne v samega sebe, niti, da so na svetu še dobri ljudje. In da ti naravnost povem: tudi za tebe sem se bala, da ne bi tako zašel!"

„Zaljubljenost in modrost sta dve sestri, ki se zlasti pri moških nikdar ne ujameta: kjer je ena, ni druge.“

"Prav vesel sem, da praviš 'sem se bala', zakaj to dokazuje, da se zdaj ne bojiš več! Pa tudi prav govoriš! Ti si moj angel varuh! Ko ne bom jaz molil, boš ti zame. In ko bi ne zaupal že vsemu svetu, ko bi mislil, da so sami goljufi, tatovi, lažniki, da drug drugega, kar je na svetu ljudi, pehari — vate bom imel zmerom vero."

"Premalo mi obljubljaš! Pa ne govoriva več o tem! Nekaj drugega bi ti rada povedala. Ali je bil doli v vasi Martinek, deseti brat?"

"To se ve, da je bil! Zakaj pa to vprašuješ?"

"Sama ne vem. Nekaj čuden se mi zdi ta človek, in menim, da ni to, kar se vidi na oči. Že sem ga videla, ko je bral; vem, da razume tudi nemški jezik; vem, da hodi v Polesek in da se nekam skrivnostno obnaša, kadar meni, da ga nihče ne vidi. Vse to pa on taji. Videla sem že, da se veliko zanima zate. To mi pa ni, po pravici povem, nič po volji, dasi ga imam sama rada, kadar pride v grad. Povem ti torej, da se ga ogiblji!"

"Svojim lastnim načelom nisi zvesta! Veliš mi nekaj, kar ni vredno, da bi človek v misel vzel! Mar mi je berač! On je edini, ki ve, za kar bi ime la vedeti samo midva, za najino ljubezen, predraga moja! Ne smem se mu torej zameriti, če nočem, da bi me izdal in bi potem morda ne imel nikdar prilike te tako gledati in poslušati ko zdaj.

Samo enega človeka se mi je bati in ta je Marijan!"

"Pozabil si že, kaj sva poprej govorila!"

Zdajci prileti glasno kliče prek rebri Balček. Lovretov učenec prestriže ljubimcema pogovor. Z eno roko se obesi za komolec svojega učitelja, z drugo se prime sestre in vsi trije gredo s hribca dol proti domu.

Komaj odidejo izza grmovja, stopi Marijan na plano in se usede tjakaj na klop. Bil je žalosten, kakor se mu je bralo na licu. Šibovec, ki ga je bil menda odrezal kje v meji za kratek čas, mu pade iz rok, glavo podpre z dlanjo na kolena in se na glas zjoka. Ko bi ga Lovre videl tako tu sedečega, kako je kapala solza za solzo z mladega, sicer zmerom veselega in jasnega lica, bi spoznal mladeniča še od druge strani.

"Njega torej ljubi, ne mene!" tako je vzdihnil in solze so ga še bolj zalile.

"Zdaj šele sem uganil zastavico! Kje sem imel oči! Ali ne bi bil lahko že tega videl, kar je ta pri tepenec tukaj? Stoj! Še ni izgubljeno. Jaz mu bom povedal, kaj in kdo je, im mu pot pokazal. O Manica, ko bi ti vedela!"

Nekaj zašumi, Marijan se ozre, z nekim porednim smehom stoji za njim deseti brat.

"Kaj gledaš nazaj s solznimi očmi, sin starega lisjaka, kakor pesek svetega Roka?" zavpije Martinek.

"Spravi se, ali pa ti bom posvetil!"

"O, kaj še! Od tukaj pojdem sam! Bojim se te pa ne, še tisto uro se te ne bom bal, ko mi bo duhoven prinesel smrtno popotnico. Poskusi se me zdajle s tistim šibovcem samo dotakniti, in tako gotovo, kakor te ne bom nikdar prosil na posodo, dobiš pri tej priči pol grunta pod ježo, namesto tvojega zadnjega bogastva. . . Pa kaj se to menim! Le povedati sem hotel, kako takemu močnemu mlademu možu slabo pristoji, če se po babje in otročje joka zato, če se mu babnica skuja. Ne boš je imel, te Manice, jokaj ali ne jokaj! Tvoja ne bo, ko bi bil tako bogat, da bi kupil nebeško kraljestvo, tako lep ko breskov cvet in tako prebrisan, da bi vedel, koliko je vernih duš v vicah, vseh tistih, kar jih na pratiki gole glave naprej tišči. He, he, he!"

"Povedal sem ti že, da te težko vidim in da mi je najljubše, če se pobereš od mene. Klical te nisem!"

"No, no, to je že drugo govorjenje. Vidiš, vidiš, ti očetov sin, če hodi človek po svetu in posluša nas, pametne ljudi, se počasi nauči govoriti in še marsikako drobnjav. Vso svojo jezico boš skril, kakor skriva in taji gad svoje noge. Tvojo ljubico

bo dobil drug, ti se boš ustil in boš ostal doma sam ko berač na žeganju. A vse to bo minilo ko starega konja dirjanje."

Marijan vstane in odhaja.

Deseti brat se zakrohota in stopa nekaj stopinj za njim.

"Hoj, kam?" vpije za njim. "Deseti brat zine kako modro in resnično. On ti bo pravil lepe in prave, ti pa nastavljaš in pobiraj! Ribničan je sedel za pečko in je poželjivo gledal na mizo v skledo. 'Malo je manjkalo, da mi niso rekli jest,' je dejal in je bil vendar lačen. Malo je manjkalo, da bi te marala, pa je vendar ne boš imel. Vse je manjkalo! Vidiš, kaj ve deseti brat, ki te ima tako rad ko trn v peti!"

Marijan pa je bil že daleč v dolini. Lahko bi slišal še veselo Martinkovo smejanje, ko ne bi imel drugih misli.

Deseti brat je stal dolgo gori na robu hribca. Ko se pa stori mrak, popravi svoje prevezane čevlje na ramo in gre na levo stran, izgubi se v grmovju in zapoje neko robato pesem, da se razlega daleč po dolini.

ENAJSTO POGLAVJE

Jaz mislil sem, da nam bo zet naš sosed, ki je lep in vrl.

M. Valjavec

Na Slemenicah je nekaj dni potem, že precej pozno zvečer, pospalo staro in mlado razen gospodarja in njegove žene. Tadva sta se v spalnici pri prižgani sveči pomenkovala o raznih rečeh, ki zadevajo gospodarstvo in družino. Tik njune spalnice je spala Manica. Zunaj je bila precej mrzla pomladanska noč.

"Ne vem, kaj je, da Marijana ni več blizu," pravi gospodar Benjamin.

"Meni se to tudi zdi čudno. Morda smo se mu kaj zamerili. Manica je proti njemu tako čudna, da je ne morem razumeti," odgovori žena.

"Vprašal ga bom kdaj, kaj je, da ne pride več. Meni ni to nič všeč. Za Manico bi jaz ne vedel kje izbrati boljšega ženina, kakor je on. Čeravno bi si ga jaz v nekaterih rečeh želel drugačnega, vendar mi je še najbolj po volji. Menim, da bi se naredil, kadar pridejo leta. Takemu, ki nima nič, je ne smemo dati. Zato sem bil ondan prav vesel, ko me je vprašal, ali bi mu jo kdaj dal ali ne."

"Silila je pa vendar ne bova, saj je sama pametna. Jaz tega že ne pustim, da bi ji kdaj rekel: 'Moraš ga vzeti!' Saj veš, da prinese zet največjo in najlepšo doto v glavi in v srcu. Jaz tudi nisem

TRIJE ŠKOFJE ogledujejo novo Družino. Od leve na desno: mariborski pomožni škof Smej, koprski škof Jenko in koprski škof pomočnik Pirih.

prinesla k tvoji hiši kdo ve kaj, pa nisi zdaj nič slabši, kakor bi bil drugače."

"Jaz se bojim, da boš še imela priliko storiti zares, kar zdaj samo govoriš. A to ti povem, da ne bom jaz v kak tak zakon nikdar dovolil."

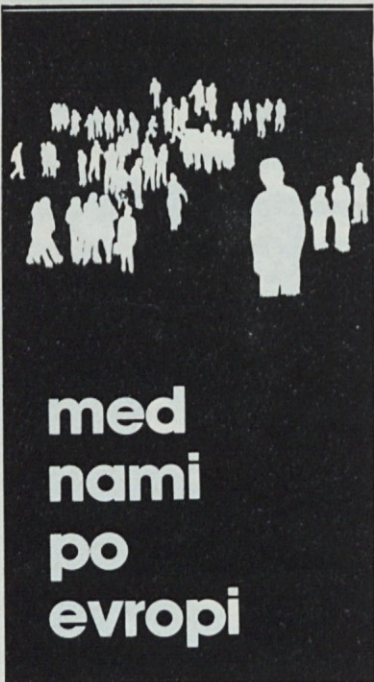
"Zakaj se bojiš?"

"Mislil sem že vse te dni, zakaj se nas Marijan ogiblje, in na mar mi je prišlo, če bi kaj sumil našega učitelja Kvasa. Opazoval sem potlej njega in Manico. Ničesar nisem mogel videti, da bi mi to misel čisto potrdilo, vendar se mi zdi zanjo malo nevarno. Videti je, da prav rada govori ž njim. Fant je sicer pameten, a mlad je in to je dovolj."

"E, beži! To že ni nič!"

"Tudi jaz želim, da bi ne bilo, a vsega ne smeš pustiti vnemar. Mene večidel ni doma. Ti moraš gledati, da ne prideta vkup na samem in da nima ta prilike govoriti. Daj ji vedno kaj posla!"

bo še

med
nami
po
evropi

anglija

Naj najprej roža zadiši. Rože ne cvetejo samo po vrtovih, na polju in

Rudi in Lorraine Zajc iz Keighleya lanskega novembra

po gmajni. Tudi druge rože cvetejo in njihov vonj je v njihovi atmosferi bolj krepak in prodornejši, kot pa od žlahtnih hijacint, ki na našem malem vrtu že prav trmasto silijo kvišku. Z dišečo rožo mislim na zvesto in dobrohotno ljubezen naših dobrih ljudi, ki imajo izredno domišljijo. Spletajo se rože vseh mogočih oblik. Tokrat kaže svoje lepo lice misijonska prizadevnost. Naša zlata vrtnarja Gabrijela in Miha sta rožo zalivala, življenje pa se ji je dajalo v sledeči obliki: £ 30 je daroval J. Grčar, po £ 20: I. Jazjc, J. Šabec; po £ 15: N. Sekolec in P. Selak; po £ 10: M. Gregorec, M. Klemenčič, J. Močnik, E. Prybyslavski, A. Žle, po £ 5 pa: J. Kenk, A. Kranjc, J. Prevc, C. Svete, S. Stefančič. S tombolo in srečolovom vred znaša rožina težina £ 315. Mala cvetka, vendar narejena iz čistega zlata.

Naš Peter Selak mi naroča, naj kar po tej poti pristrčno pozdravim vse drage prijatelje in vse, ki lučko berejo. Našo luč so pri nas prekrstili v lučko. Peter se je imenitno opomogel in glavo ima spet polno iskrih misli in zanimanja. Življenje dobro skrbi za našega Petra. In za nas vse. Ko bi le vedeli...

avstrija

Papež Janez Pavel II. je imenoval avstrijskega narodnega direktorja za dušno pastirstvo izseljencev in referenta linške škofije za isto področje, dr. Vincenca Balogha, za monsinjorja. Linški škof Maksimilijan Aichern mu je v škofijski palači 2. februarja predal to odlikovanje.

Slovenski izseljenski duhovniki v Avstriji mu k temu iskreno čestitajo.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V četrtek, 5. februarja, je naš rojak g. Leo Humar *dopolnil 60 let*. V nedeljo, 8. febr., smo to okroglo obletnico praznovali v našem centru, kar se je gotovo spodobilo. G. Zoretu je pri obnavljanju dvorane pridno pomagal. Rojaki so mu kupi-

li košaro z raznimi dobrotami in mu jo izročili ter zapeli Kol'kor kapljic tol'ko let. Upamo, da bo tudi v bodoče rad priskočil na pomoč, kadar bomo v centru potrebovali mizarsko pomoč. Ker je že v pokoju — delal je v VÖST — mu ne bo težko dobiti časa.

Istega dne je pravzaprav postal polnoleten tudi nekdanji naš ministrant in vodno-inštalaterski pomočnik g. Janez Zore. Dopolnil je 24 let, kar je še v prejšnjem stoletju veljalo za polnoletnost. Tudi njemu smo v nedeljo čestitali in dali majhno darilo.

Oba sta plačala vse, kar so ljudje popili. To nedeljo jih ni bilo malo. Sicer pa je bil zadnje čase obisk maše in centra res zadovoljiv, čeprav vreme ni bilo vedno ugodno. Da smo bili veseli, je poskrbel tudi g. Zlatko, ki nam je na harmoniko igral lepe slovenske „više“.

V januarju je *umrla* za rakom 50-letna ga. Marija Kisilak, po rodu iz Dolič v Prekmurju. Z možem in tremi otroki je živela v Kleinmünchnu. Bila je evangeličanka. Vendar sta z možem od časa do časa tudi prihajala v našo skupnost. Ob težki izgubi izrekamo Kisilakovi družini vsi iskreno sožalje.

SALZBURŠKA

SALZBURG. — Navadno je v Salzburgu pri maši več vernikov iz Freilassinga kakor pa iz Salzburga. V januarju je bilo pa obratno. Prišlo je več študentov, ki študirajo na univerzi. Med seboj smo imeli tudi dve dekleti iz Argentine, tam rojeni, ki se seznanjata s slovenskim svetom v Evropi. Obe sta nečakinji pokojnega izseljenskega duhovnika dr. Frančka Prijatelja, ki je deloval na področju Frankfurta v Nemčiji. Ena je iz Magistrove, druga pa iz Pozničeve družine. Seveda smo se po maši zbrali pred zakristijo, da smo se pogovorili. Vse pa je prese-netila lepa slovenščina, ki sta jo dekleti govorili.

V sredo, 21. februarja zvečer se je Salzburžanom predstavil slovenski poslanec v dunajskem parlamentu Karel Smolle. Najprej je izvrstno podal položaj slovenske manjšine na Koroškem asistent na

celovski univerzi dr. Vladimir Vakovnik. Z diasi je pokazal tekste obljub ob plebiscitu, statistiko slovenskega življa in ozemlja tedaj, pa tudi položaj sedaj. Nato je govoril g. državni poslanec o manjšinskih problemih. Govoril je jasno, preprosto, a kljub temu na višini. Po predavanju je bila debata. Seveda je bilo navzočih tudi nekaj ljudi, ki "včerajšnjih časov" še niso pozabili in zagovarjajo stališča Heimatdiensta.

TENNECK — Februarska maša ni bila preveč številno obiskana. Zato mora izseljenski duhovnik tiste, ki so prišli, še tem bolj pohvaliti. Izgleda, da bomo mašo imeli še eno leto.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat le nekaj zakasnelih novic, kar po vrsti:

V družini Štumpf-Gomez, Loverval, se je 6. oktobra 1986 *rodil* sinček-prvorojenček, Ludwig po imenu. Čestitamo!

V kliniki N. D. des Sept Doleurs v Frameriesu je *umrla* 10. oktobra 1986 ga. Roza Komac vd. Flajs iz

Pok. Friderik Jošt iz Marchienne-au-Ponta

La Bouverie. Rodila se je 15. 4. 1908 v Gladbecku v Nemčiji in dočakala lepo starost 78 let. Leta 1971 ji je umrl sin Vladimir, komaj 35 let star; nikdar se ni mogla popolnoma potolažiti ob tej bridki izgubi. Naj počiva v miru!

Težjo operacijo je v kliniki St. Michel v Bruslju prestal 12. decembra g. Karel Kapus, ki sedaj živi v Bruslju. Želimo mu popolnega okrevanja!

V nedeljo, 14. decembra, je med slovensko mašo v Gilly-Haesu izseljenski duhovnik krstil malega Gaštana, četrtega sina v družini Ruš-Cormont iz Charleroi. Čestitamo!

V bolnici Jumez je 14. decembra 1986 vsled težke bolezni *umrl* g. Friderik Jošt iz Marchienne-au-Ponta. Dočakal je 69 let; rodil se je 1. 7. 1917 v Teharjah pri Celju. Njegovi ženi ge. Rozaliji in sinovoma Frideriku in Danijelu ter ostalim sorodnikom naše sožalje.

V krogu svoje družine je 18. decembra praznovala *80-letnico* življenja ga. Otilija Vidic iz Brayja. Slavljenka se je rodila leta 1906 v Ajbi pri Kanalu ob Soči v Sloveniji. Na mnoga leta naj jo še Bog ohrani med nami!

V družini Decoux-Ragolitsch, Wanféece-Baulet, se je 7. januarja *rodil* drugi sin; ime mu je David. Čestitamo.

Tradicionalna **SLOVENSKA VESELICA** — 1987 bo letos v petek, prvega maja! Posebna vabila boste prejeli v začetku aprila. Že sedaj vsi toplo vabljeni!

LIMBURG-LIEGE

Hengelhof: Ob Novem letu je Slomškov pevski zbor sodeloval pri večernem koncertu skupno s pevskega zbora iz Houthalena in Zonhoven. Slomšek je spet prijetno presenetil izbrano flamsko občinstvo, spet je zablestel kot uspešen ambasador slovenske pevske kulture in slovenske solidnosti. Čestitamo!

Eisden: Zadnjo nedeljo v januarju smo v Eisdeni imeli Dan bratstva med vsemi narodnostmi, ki živijo na tem področju. Celo popoldne je bilo

v dvorani čez 2000 ljudi. Na odru je med drugimi nastopil tudi ansambel Vesele mladine, ki ga vodi g. Polde Cverle, in bil deležen živega aplavza. Ga. Anica Varzsak-Kosova je s številnimi sodelavkami in veliki z narodnimi in Slomškoviimi simboli okrašeni stojnici pripravila slovenske specialitete, ki so kaj hitro šle v promet. Prodajalke in prodajalci so že z narodno nošo vzbujali pozornost in simpatije. Svoje stojnice so imeli še Flamci, Grki, Italijani, Madžari, Marokanci, Poljaki, Portugalski, Španci, Turki in morda še katera narodnost. Iskrena hvala sodelavkam in sodelavcem, ki so se zelo potrudili, da smo Slovenci na Dnevu bratstva bili opazno navzoči.

V *Lanakeni* je po težki bolezni v začetku januarja *umrl* g. Mihael Ramšak, upokojeni rudar, roj. 1905 v Dolu pri Hrasniku. Rojaki in prijatelji so ga v izredno lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Zapušča vdovo go. Nado Resnik, hčerko, sinova in vnuke, katerim izrekamo krščansko sožalje.

Naj počiva v miru!

„NAŠ DOM“ v občini Genk. — Slovenci s področja Genk gradimo svoje središče, ki bo nudilo streho vsem našim dejavnostim na narodnem, kulturnem, vzgojnem in družabnem področju. Želimo imeti svoj prostor za pevske in plesne vaje,

Pok. Roza Komac vd. Flajs iz La Bouverie

šolo, družinske praznike, vzgojo za stare in mlade ter za razvedrilo. Temelje in kleti smo že zgradili. Zanašamo se predvsem na lastne sile. Računamo pa tudi na solidarnost ljubiteljev slovenske kulture v izseljeni Sloveniji.

Denarno pomoč morete nakazati na naš račun pri: Gemeente krediet nr. 068 — 2022448 — 25. Iskrena hvala vnaprej in bratski pozdrav!

Za gradbeni odbor:
Bernard Žabot, m. p., tajnik.

francija

Monseigneur Nace Čretnik

Ob prazniku sv. Cirila in Metoda, ki ga vesoljna Cerkve praznuje 14. februarja, je papež Janez Pavel II., na predlog pariškega nadškofa kardinala Lustigerja, imenoval za prelata g. Čretnika, župnika slovenske župnije v Parizu in ravnatelja Slovenskih katoliških misij v Franciji. K visokemu imenovanju, ki v enaki meri pomeni priznanje slovenski skupnosti v Parizu in priznanje vsem Slovencem v Franciji, iskreno čestitamo.

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv.

Škof Frikart pozdravlja pri maši mladino.

Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg slovenskega doma.

Obisk škofa Frikarta. — V nedeljo, 8. februarja, je obiskal našo skupnost škof Frikart, ki na pariškem pastoralnem področju vodi pastoralno delo med zdomci in izseljenci. Bil je res lep in pomemben dan za našo skupnost. Najprej smo imeli slovesno mašo, na začetku katere je g. Čretnik pozdravil škofa in izrazil naše veselje, ker je njegova prisotnost med nami dokaz, da v Cerkvi ni razlike med tujci in domačini, marveč smo vsi eno, z istimi pravicami in istimi dolžnostmi. Škof je vodil mašo, somaševali pa so gg. Čretnik, Flis, Adamič in krajevni francoski župnik. Pri pridigi nam je škof položil na srce, da moramo v Cerkvi biti vsak dan bolj živi udje, da bomo tako kos izpolniti svoje poslanstvo: da bomo povsod sejali božjo ljubezen in pričevali za Kristusa. Maša je ob polni cerkvi in lepem petju pokazala, da smo pred Bogom res ena sama velika družina.

Drugi del slavlja je potekal v dvorani, kjer smo srečanje s škofom združili s kratko Prešernovo proslavo. Najprej je predsednik Društva Slovencev prof. Valant pozdravil škofa, nato pa je dr. Janez Zorec v klenih besedah orisal položaj in usodo slovenskega naroda, deklamiral Prešernovo Zdravico in sonet Vrba, srečna draga vas domača (vse v francoščini, da je naš gost lahko vse razumel!). Gospa Minka in Janez sta v duetu zapela Domo-vini, nato pa so otroci pozdravili

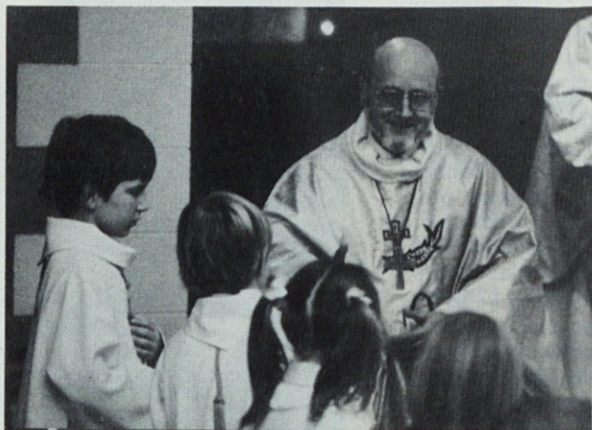

Gospa Sonja in Karlo Cör doma z veseljem načrtujeta, kako bosta pomagala v Slovenskem domu.

škofa s pesmijo in plesom. Za zaključek pa je pevski zbor Naš dom zapel tri pesmi. Škof se je zahvalil za prisrčen sprejem v cerkvi in dvorani in nam čestital k naši povezanosti in zvestobi naši veri in naši domovini.

Nato se je nadaljevalo srečanje ob mizah, za katerega so naše gospe, kot vedno ob takih priložnostih, velikodušno pripravile pecivo, potice in krofe, za kar se jim vsi toplo zahvaljujemo. Pariški škof Frikart pa je šel od skupine do skupine in se z vsemi pozdravil in vsaj kratko pogovoril. V domačem vzdušju, kjer seveda ni manjkalo tudi

Krajevni francoski župnik Robert, škof Frikart in g. Čretnik pazljivo sledijo nastopu najmlajših.

Dr. Branko in gospa Verena ter gospod Flis z Martinom pripravljajo Korenine in brošuro.

"Levo krilo" pevskega zbora Naš dom z dirigentko gospo Minko.

Dr. Janez Zorec je jedrnato in udarno prikazal zgodovino in usodo slovenskega naroda.

dobre kapljice in slovenske pesmi, smo se predstavili visokemu gostu s svojimi vsakdanjimi problemi in skrbmi.

Ko smo se pozno zvečer razhajali v svoje domove, nam je bilo toplo pri srcu, saj smo kot bratje in sestre skupaj preživeli lep dan, smo se kot bratje in sestre ogréli ob božjem oltarju in ob slovenskem ognjišču ter smo obenem tako v cerkvi kot v dvorani dostojno in prepri-

čevalno pokazali zastopniku pariške in francoske Cerkve, kdo in kaj smo. In to naše poslanstvo, ki ga moramo nadaljevati vsak dan, je važno za našo sedanjost in za našo bodočnost.

V nedeljo, 22. aprila, po maši, bo v Slovenskem domu g. Čretnik predaval o vlogi, ki jo je imela v slovenski narodni in verski zgodovini prestolnica Karla Velikega, Aachen.

Že sedaj opozarjamo na velikonočno obnovo v velikem tednu, o čemer boste več brali v naslednji številki.

LA MACHINE (Nièvre)

Skupna maša bo v nedeljo, 15. marca, ob pol dvanajstih.

MARSEILLE

Letos pride velika noč bolj pozno — v drugi polovici aprila. Zato bomo imeli naše srečanje pri slovenski maši na 1. postno nedeljo, tj. 8. marca, v Eouresu, popoldan ob 5. uri, kot običajno. Vsi ste lepo vabljeni, da bi tako v duhu pokore začeli pripravo na veliko noč. Priložnost za velikonočno spoved bo tudi na cvetno nedeljo, 12. aprila, pred slovensko mašo. Strogi post smo tudi v Franciji dolžni držati na pepelnico in veliki petek.

EPERNAY

V nedeljo, 29. marca, ob 16.30 popoldne bomo imeli Slovenci zopet našo mašo v kapeli, ker je tedaj še hladno in bi bila cerkev mrzla. G. župnik nam bo v ta namen pripravil

in zakuril dvorano. Rojaki od blizu in daleč, pridite! Ura bo spomladanska in ne bo nam treba voziti ponoči.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

S pepelnico začnemo postni čas, s pokoro in molitvijo. Kristus nas vabi, da mu sledimo po kraljevi poti Križa. Odprimo srca milosti in se z zakramentom božjega usmiljenja pripravimo na veselo praznovanje Kristusovega vstajenja.

Duhovne obnove in prilika za spoved: Armentières 29. marca ob 16.30, Tourcoing 5. aprila ob 16.30, Vendin-le-Vieil, Fosse VIII, 21. marca ob 17. uri, Carnière 11. aprila ob 19. uri, Croisvilles 11. aprila ob 16. uri. Prilika za velikonočno spoved pred vsako nedeljsko mašo. Prijavite vse bolnike za prejem velikonočnega obhajila.

18. januarja je postala božji otrok Sofija Suzana Mareix, hči Jeana in Martine Kotar. Naj raste v milosti!

V Lievinu nas je presenetila nenadna smrt 62-letne ge. Stefanije Ducroquet, roj. Gumzy, v jutru 20. januarja 1987. Za božič je še pela naše lepe pesmi v krogu svoje številne družine. Tiho je dogorevala za svoje v vsakdanjih skrbih in žrtvah. Množica znancev, rojakov in sosedov jo je 23. januarja spremlja na zadnji poti v kapeli Lurške Matere božje. Naj ji bo Gospod obilen plačnik! Otrokom in sorodnikom naše iskreno sožalje!

italija

RIM

Avguštin Lah novi slovenski doktor. — V soboto, 20. decembra 1986, popoldne je branil doktorat iz teologije študent Slovenika iz mariborske škofije Avguštin Lah, z naslovom: „Teološko vrednotenje marksističnega pojmovanja Milana Machovca o smislu življenja in smrti“. Odgovor na to vprašanje je posebej zanimiv in važen za današnjega človeka. Profesorska komisija, v kateri so bili p. Fuček (Hrvat), p. Mruk (Poljak) in p. O'Collins (Avstralec), je silno pohvalila tezo in izrazila željo, da bi jo novi doktor čimprej objavil v tisku.

Novemu doktorju čestitamo in pristrčna voščila za bodoči apostolat!

V nedeljo, 25. januarja, smo se zbrali v Sloveniku na *tradicionalni tomboli*. Pri njej so sodelovali tudi udeleženci duhovniškega tečaja. Očividno so imeli srečo, ker so neprenehoma hodili po dobitke. Posebna sreča pa se je nasmešnila s. Akvili, naši vestni in vztrajni udeleženci pri nedeljski maši na Trajanovem trgu, ker je skupaj s študentom Sedejem zadela prvo tombolo. Čestitamo! Drugo leto pa le prepustita še drugim kaj! Iskrena hvala vsem, ki ste tombolo pripravili, prinesli darila in poskrbeli za prijetno razpoloženje.

nemčija

STUTT GART-okolica

Pastirsko pismo o molitvi. — „Vera brez molitve je mrtva“ je osnovna misel letošnjega Pastirskega pisma za postni čas škofa dr. Georga Moserja, ki je izšlo tudi v slovenskem jeziku. Naročniki Naše luči ga dobijo priloženega v tej številki lista. Ko škof Moser citira besede apostola Pavla Tesaloničar-

Otroci različnih narodnosti se tudi v pustnem času dobro razumejo. Posnetek je narejen v Stuttgartu. Prva od desne je Casarjeva Petra, ki tudi sicer rada nastopa na raznih otroških plesih. Strahu ne pozna.

nom, ko pravi: „Neprenehoma molite“ ter pismo istega apostola Rimljanom, ki zakliče bralcem „... vztrajajte v molitvi“, nadaljuje škof Moser: „Ne le pisma apostola Pavla, celotno sveto pismo izpričuje, da sta vera in molitev neločljivo povezani. Tega se moramo ves čas zavedati, sicer se v nas utegneta razbohotiti ravnodušje in površnost. Pa tudi za Cerkev kot celoto je življenjskega pomena, da črpa iz molitve svojo življenjsko moč, ki bi je sicer ne bilo mogoče izsiliti s še tako veliko prizadevnostjo. Misijonarska moč vere je odvisna od tega, ali smo mi sami molivci. Lahko bi celo rekli, da gre pri tem za našo najglobljo človeškost. V ničemer nismo namreč bolj človeški kot prav v molitvi. Pisatelj Phil. Bosmans pravi: Ptica je ptica, če leti; cvetlica je cvetlica, ko cveti; človek pa je človek, kadar moli...“ Našemu pastoralnemu delavcu dr. Mar-

ku Dvoržaku se imamo zahvaliti, da bodo naši ljudje lahko premišljali te lepe besede škofa Moserja, v katero rego škofiji živimo.

Mohorjevske 1987 lepo sprejete. — Letošnjo kolekcijo knjig Mohorjeve družbe v Celovcu so rojaki lepo sprejeli. Posebno so se navdušili za knjigo Tatjane Goričeve „Rešitev izgubljenih“. Tudi knjiga o Zdravilnih rastlinah je hitro pošla in smo jo morali ponovno naročiti. Pratiko 1987 je vzelo kar 150 rojakov.

Še 95 molitvenikov „Slava Gospodu“. — Mohorjeva tiskarna v Celovcu

Slovenski otroci iz Sindelfingena in Böblingena (vzhodno od Stuttgarta) se pri mesečnem verouku učijo ljubiti Boga in materino besedo. Učni prostor so dobili v novem domu pri cerkvi sv. Bonifacija.

cu nam je vezala še 95 molitvenikov „Slavimo Gospoda“. Prejšnji, v plastične platnice vezani, so povsem pošli. Dobiti je bilo mogoče samo še nevezane, kar pa ni priporočljivo, ker se prehitro uničijo. Kako potrebno je bilo, da smo do molitvenikov zopet prišli, naj potrdi dejstvo, da smo jih v dobrem mesecu oddali okrog 50. Tako sedaj kroži med našimi rojaki na Württemberskem okrog 800 izvodov tega molitvenika. Želeti je samo še, da bi ga pridno uporabljali.

Krst dvojčic. — Dvojčici Elizabeta in Ana-Marija Rodošek sta prišli sami h krstu. V prvem razredu osnovne šole, kjer so vsi drugi otroci krščeni, se nista dobro počutili, ko sta slišali Jezusove besede „Kdor bo veroval in bo krščen, ta bo zveličan.“ Zaključek sta napravili sami. Pridno sta prihajali k nauku in danes sta kristjanki. Čestitamo!

Spet žalost v Stuttgartu. — V preteklem letu smo imeli na našem področju 11 smrtnih primerov. Razen dveh si je dekla s koso izbirala ljudi v najlepših letih življenja. Pokojni rojakinji Antonija Tehovnik (Fellbach) in Marija Reck (Ludwigsburg) sta preživel 60. leto starosti, pri drugih pa se je pričelo tam okrog 50. leta starosti, pri dveh celo že kmalu po 30. letu življenja. Januar tega leta nam je prizanašal. Februar pa nas je že v prvih dneh žalostno iznenadil in iztrgal iz naše srede 53-letno rojakinjo Veroniko Bračič, rojeno v Šmarju pri Jelšah. S svojim možem in dvema sinovoma je živela več let v Stuttgartu in

nazadnje delala v tiskarni Kohlhammer v Obertürkheimu. V torek, 3. februarja, je odšla — kot vedno — na delo. Pri stroju ji je naenkrat postalo slabo in se je zgrudila na tla. Zdravnik je ugotovil srčno kap. Pomoči ni bilo več. Pokojnico so prepeljali na novo pokopališče v Mariboru, kjer bo čakala Gospodovega prihoda, v katerega je verovala. Naj počiva v miru. Možu Janezu, obema sinovoma in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje.

ESSEN

V mesecu decembru minulega leta smo se v Essnu *poslovlili kar od dveh Slovencev.*

Prvega decembra zvečer je preminul v prometni nesreči gospod Stanko Pejovnik. Pokojni je živel že nad dvajset let v Essnu. Komaj osemnajstleten je prišel v porurske premogovnike, kot pač takrat vsi naši mladi fantje. V samskem domu rudnika je bil zelo priljubljen. Bil je zelo družaben in lepo je pel. V zakonu so se mu rodili 4 otroci. Zadnja leta je bil tako slabega zdravja, da ni mogel več delati v rudniku. Pokopali smo ga na pokopališču v Altenessnu. Ženina želja je bila, da je bil pokopan po evangeličanskem obredu. Sestra je prišla na pogreb iz Kanade, brat iz Slovenije, sestra Pavla in brat Ivan pa živita tukaj v Essnu. Stanko je bil najmlajši. V nedeljo po pogrebu pa smo se ga še posebej spomnili in ga vključili v naše molitve pri slovenski maši v Essnu.

19. decembra pa smo se v Essen-Karnapu poslovlili od gospoda Jo-

Pok. Stanislav Pejovnik s svojo sestro Pavlo.

žeta Ograjenska. V oktobru ga je zadela možganska kap. Pa je še kar dobro okreval, le govoril je bolj s težavo. Ja, kdo od Slovencev ni poznal našega Jožeta. Bil je eden najdlje živelih Slovencev v Karnapu. Sin slovenskih staršev one prve generacije „porurskih Slovencev“ v začetku tega stoletja. Čeprav je že kot otrok moral od doma, je še dobro govoril slovensko. Zelo si je prizadeval, da bi storil kaj dobrega za rojake, ki so prihajali sem v povojnem času.

Vsemogočni Bog naj bo obema usmiljen sodnik in dobri Oče, ki ju sprejema med svoje v nebesih.

OBERHAUSEN

Tokrat lahko iz naših krajev objavimo vsaj nekaj o *srečanju v Slovenskem centru Oberhausen* na predvečer slovenskega kulturnega praznika. Marsikje so se Slovenci ta večer srečali h kulturnemu in nato družabnemu srečanju v spomin na pesnika Prešerna. Pri nas smo večer oblikovali z duhovno obogatitvijo pri maši. Med nami sta bila gosta dr. Janez Zdešar iz Münchna in iz domovine idrijski župnik in dekan g. Stanko Medvešček, ki nas je v pridigi opozoril na veliko kulturno in prosvetno bogastvo evangelija in mašni zbor kot eno tistih dejanj človeka, ki je visoke kulturne vrste.

Na poti v Lurd meseca junija 1986. Rojakom iz Stuttgarta in okolice je videti na obrazih, da se srečni počutijo na poti skozi južno Francijo.

Kasneje smo si v predavanju osvežili spomin na življenjsko pot pesnika Franceta Prešerna in se nekoliko bolj posvetili njegovemu Sonetnemu vencu. Ravno smo bili pri kraju, ko smo pod oknom zaslišali slovensko pesem. Najavil se nam je z njo mešani zbor Slovenski cvet, ki je prihajal s podobne proslave v essenskem „Bledu“. Obogatil nam je večer s štirimi pesmimi in potem s prijetno človeško prisotnostjo in pri njih nepogrešljivo hudomušnostjo.

MOERS

Naslednji dan je bilo v Moersu po maši *pustovanje* v dvorani Don Boscovega doma. Pripravila nam ga je spet požrtvovalna skupina iz in okrog zbora Slovenski cvet. Prav veselo je bilo in nekoliko bolj pestro kot navadno, saj je bilo precej „gostov“ iz Krefelda, Düsseldorfa, Oberhausna, Essna in Dortmunda. Ne pa toliko domačinov-Slovencev iz okolice Moersa. Veselja seveda na pretek, petja in igranja, muzike in plesa, dobrot, ki so jih pripravile dobre žene in kapljice iz domačih gor.

KREFELD

Na nedeljo pred božičem smo se v Krefeldu zbrali v takem številu k slovenski maši kakor že dolgo ne! Dragi rojaki, ali ne bi bilo lepo, ko bi se vsak mesec v istem številu udeleževali naše slovenske maše, saj je samo enkrat v mesecu.

Saj je prijetno biti skupaj kot dru-

žina pred Bogom in potem veselo kramljati ob domači kapljici, saj se drugače zelo poredko srečamo.

Na to nedeljo nas je obiskal sv. Miklavž, kateri je našim malčkom razdelil vrečke z dobrotami. Obdaril je tudi nekaj odraslih.

Posebna pohvala je bila ta dan namenjena naši mamici gospe Boemanns ter organistki gospodični Ireni Strmšek za njuni celoletni trud.

MÜNCHEN

Čas med sredo januarja in sredo februarja — treba je poročati o delovanju naše fare v tem času — je nekakšno meddobje, to je čas brez posebnih prireditev. Prireditve so pa le neke vrste mejniki v času, čeprav je najbrž redno, tiho delo globlje.

Nekaj zapiskov o tem delovanju fare:

- *Nedeljske maše* so najočitnejši izraz življenja neke fare. So po Gospodovem naročilu zbiranje farne družine med seboj in z njim. A prav v tem zbiranju so naše zdomske fare že vnaprej ohromljene, saj živi farna družina raztresena po ogromnih področjih in ima daleč do cerkve, v kateri se zbiramo k maši. Poleg tega leži Slovenija zelo blizu Münchna in marsikdo se vozi vsak teden domov k svoji družini. To je seveda prav, pri naši maši se pa to tudi pozna v obliki praznih prostorov. Ob teh omejitvah je kljub vsemu treba reči, da so naše maše lepe: cerkev sama stoji v strogem

mestnem središču, njena notranjost je izredno lepa, k maši prihaja redno okrog 130 vernikov, včasih je do deset ministrantov, pevski zbor daje na koru krepko podporo petju vse cerkve, včasih pa zapoje tudi kakšno zborovsko. Kar bi si še želeli, bi bili bravci in bravke mašnih beril. Pa da bi se zboru pridružilo še nekaj moških glasov.

Na odpravljene praznike, pa tudi na nekatere še obstoječe praznike in na prve petke imamo mašo v naši župnijski kapeli. Tako je bila večerna maša na Svečnico prav lepo obiskana. Nikakor pa ni mogoče zbrati več udeležencev za maše na prve petke. Škoda.

- *Sobotna šola* je eno najlepših delovanj naše fare, čeprav pomeni veliko žrtev za vse: za otroke, starše in učitelje. Že smo poročali, da se v petnajstletnem obstoju te šole ni še nikdar prijavilo toliko učencev kot letos. Ta in oni se sicer kasneje skesa in ne pride več. Tudi ni tako samoposebi umevno napisati vsak teden nalogo in se naučiti tvarino. Tu morajo znati posebno starši dati otrokom nagibe za to delo.

- Pred nami je *pustovanje*, točno en mesec kasneje *materinski dan*, en teden za njim pa *selitev* v nove prostore. O vsem tem bomo sproti poročali.

nizozemska

Heerlerheide: Zadnjo soboto v januarju je Slovenska folklorna plesna skupina na Nizozemskem imela svojo *letno prireditev*, ki je privabila okrog 1000 ljudi. Vse skupine plesavcev, ki delujejo v tem društvu, so lepo pokazale, česa so sposobne. A največji aplavz so doživeli najmlajši. Prosto zabavo so vodili Veseli vaški muzikantje, ki jih vodi g. Slavko Strman.

Maastricht: Nenadoma je umrla ga. Jozefa Lubšina, roj. Ferenčak, iz Cerkelj pri Krškem, stara 88 let. Ga. Jozefa je vse do zadnjega z zanimanjem prebirala Našo luč, Pratiško in Mohorjev koledar iz Celovca. Pred leti je oslepela, z uspelo ope-

Miklavžev obisk v Krefeldu

Del nastopajočih na materinskem dnevu v Münchnu.

Dvodnevni zakonski tečaji na gradu Fürstenried na robu Münchna so že redna vsakoletna prireditve slovenske fare v Münchnu.

racijo pa je spet spregledala. Zato je rekla: „Jaz sem najsrečnejša žena na svetu.“ Njeno bogastvo je bila družina: 88-leten mož g. Jean, sin in hčerka z družinama. O vsakem je pripovedovala z ljubeznijo. Naj počiva v miru.

Družini izrekamo krščansko sožalje.

švedska

20. in 27. januarja sta bila med rednim torkovim slovenskim radijskim magazinom dva pogovora o vlogi in pomenu vere med Slovenci na Švedskem. Če bi naj vsebina vsaj približno ustrezala napovedani temi, bi bila potrebna cela znanstvena študija. Dejansko je šlo le za kratek oris verske dejavnosti v preteklem letu in za bežen pogled vnaprej ter, kakor je bilo rečeno v drugi oddaji, za predstavitev posameznih dejavnikov v našem verskem življenju v tujini.

Vera se v svoj duhovni in osebni razsežnosti izmika našemu vpogledu, njen zunanji izraz pa dobi med drugim svojo konkretno obliko v občestvenem življenju vere v Cerkvi. Kaj je v človekovem srcu, ne vemo. „Po njih delih jih boste spoznali“, pravi Jezus. Ker se po posameznih krajih Švedske vsaj po enkrat na mesec zbiramo k slovenskemu bo-

goslužju, ki ponekod zajame skoraj polovico ali celo več Slovencev določenega kraja (Köping, Nybro, Jönköping, Halmstad, Helsingborg), je Cerkev gotovo pomemben dejavnik med Slovenci na Švedskem. Razveseljivo je, da je zadnje čase tudi ta problematika dobila nekoliko več prostora pri slovenskih oddajah na Švedskem radiu. Tu ali tam kdo omeni, zakaj na radiu naši shodi in prazniki tako poredko pridejo na vrsto. Tudi Svobodna misel je pisala nekaj o tem. Ta revija se rada lotuje žgočih zadev in jih osvetljuje na nov in izviren način. Zasluži naslov Sveža misel.

Ne gre pa seveda le za to, koliko časa na teden ali mesec posvetimo Cerkvi, ampak kakšen odmev ima naša verska praksa v celotnem življenju. Najbolj zgoščeno je to v intervjuju povedala Križeva mama iz Oskarströma: „Ni prave nedelje, če ne grem k maši. Kadar ni slovenske, grem k švedski v katoliško cerkev in Oskarströmu, a za nas Slovence je slovenska najlepša.“

švica

V tujini, pa vendar nadih domače zemlje. — Tujina reže velikokrat trd kruh. Tega smo zdomci vajeni. Že dvajset let živimo v Zürichu. V tem času smo srečali veliko ljudi. Spoznali smo, da Švicarji niso prav nič drugačni, so ljudje kot povsod po svetu. Morda so celo nekoliko bolj tolerantni od drugih. Zaradi te nji-

hove lastnosti sem jih mnogokrat občudovala in si včasih celo predstavljala, da me sprejmejo kot sebi enako.

Vendar za mnoge ostanemo Jugoslovani — drugačni — tujci. Zato smo bili obiska naših dveh misijonarjev — patra Damijana in sestre Avrelije — še toliko bolj veseli.

Prišla sta na svečnico. Vendar za nas to ni bil navaden obisk. Z njima je prišel delček domovine. Občutek domačnosti in topline je tudi po njunem odhodu še ostal. Ostala je prisotna domača beseda, molitev, pesem. Še vedno jo lahko slišim od sten, od oken, da, tudi rože mi jo pripovedujejo na svoj način.

Pri mašni daritvi, pri blagoslovu sveč in stanovanja smo se lahko zahvalili, vsak na svoj način, za toliko lepega, česar smo bili po božji dobroti deležni.

Vsak na svoj način smo se srečali z Bogom. In to srečanje nam je prineslo toliko novih moči. Niti leta, niti dnevi ali ure niso potrebni. Dovolj je trenutek, v katerem se najdemo — oslepljeni, vprašujoči, pripravljeni — brez odlašanja za Pot, za Resnico in za Življenje.

Ta trenutek nam je razodel, da je naš dom tukaj, kjer smo, pa čeprav v tujini, naša nova domovina, naša nova možnost.

Patru Damijanu in sestri Avreliji še enkrat iskrena hvala za vse.

Magda

še o propadlem samopriskpevku

OB PROPADLEM LJUBLJANSKEM REFERENDUMU

(Matevž Krivic je v treh nadaljevanjih v ljubljanski MLADINI napisal nekaj misli o propadlem ljubljanskem referendumu za samopriskpevek. Nekaj teh misli ponatiskujemo.)

Ob ljubljanskem referendumu se je razkrilo marsikaj, kar je sicer skrbno prikrito s frazeologijo uradnega leporečja. Razporeženje ljudi je najjasneje razkril sam rezultat glasovanja, „dušo“ funkcionarjev pa njihove izjave, ki so bile

zlasti v prvih dneh, preden so si opomogli od prvega šoka, včasih presenetljivo iskrene;

druge, zlasti kasnejše, so lepo kazale njihovo sposobnost prilagajanja novemu položaju, ne da bi karkoli bistvenega spremenili;

tretje spet popolno nerazume-

vanje ali celo ignoriranje politične abecede.

Kako je to mogoče? Preprosto: tisti, ki bi jih lahko prijeli za besedo, jih nočejo (drugi funkcionarji) — tisti, ki bi jih hoteli (ljudje), pa jih ne morejo, ker v političnem sistemu praktično nimajo nobene besede. Pri odločanju namreč, še zlasti pri kadrovskem odločanju.

MLADINA, Ljubljana, 30. jan. 87/19.

Kaj so še rekli?

V bistvu je to sporočilo: vedite, da imamo mi vedno prav! Prav je bilo, da smo vam predlagali samopriskpevek — no, če ste bili tokrat proti, naj vam bo, ampak ne mislite, da ste v Ljubljani s tem s samopriskpevki odpravili;

ni bilo prav, da nam že prej skozi delegatski sistem niste povedali, da boste proti, in da ste nam pripravili tako grdo presenečenje, od katerega smo si komaj opomogli — ampak tega ste krivi vi, ne mi;

prav je, da zaradi tega delegatskega sistema ne bomo spreminjali — ali pa čim manj;

in prav je, in to kar iz dveh raz-

logov, da zaradi vsega tega nihče od nas ne bo odstopil: prvič zato, ker smo vendar ugotovili, da imamo prav, in drugič zato, ker izmed pooblaščenih delegatov nihče niti zahteval ni, naj bi kdo odstopil.

MLADINA, Ljubljana, 6. feb. 87/34.

Že prvi večer po referendumu je Jože Smole na TV iluzije (da bodo politični voditelji pripravljeni voljo ljudstva sprejeti in izvajati) odločno postavil nazaj na trdna tla naše stvarnosti, kjer je namesto učenja politične abecede še vedno na sporedu žebranje molitvic, po referendumu zlasti takšnihle: „Voditelji naši, ki ste tam zgoraj, čaščno bodi vaše ime; zgodi se vaša volja, in če se enkrat samkrat ni, odpustite nam ta greh, kakor tudi mi vam odpuščamo vaše; in ne vpeljite nas (še enkrat) v skušnjava...“

Je res, da naši voditelji „ljudske volje“ niso hoteli priznati za odslej politično veljavno? Saj je bilo vendar večkrat poudarjeno, da „je treba spoštovati mnenje večine občanov“, izraženo na referendu-

Pogrebno slovo od p. dr. Tomaža Kurenta. — Na četrtek, 15. januarja 1987, je v cistercijski cerkvi v Eschenbachu pri Luzernu bilo dopoldne ob 10. uri pogrebno bogoslužje za pokojnega p. dr. Tomaža Kurenta iz cistercijskega Reda. Mašo in pogreb je vodil mehrerauski opat dr. Kassian Lauterer ob sodelovanju opatov iz Hauteriva, Stamsa in Stične, devetih somaševalcev, domačih sester cistercijank in številnih vernikov.

P. Tomaž je bil doma iz Starega trga pri Višnji gori, kjer se je rodil 17. februarja 1910. Že naslednji dan je pri krstu dobil ime Viktor. — V šolskih letih je kazal izredno nadarjenost in pridnost.

Po 6. razredu gimnazije je vstopil k cistercijanom (belim menihom) v Stični, kjer je dobil redovno ime To-

maž. Maturiral je na klasični gimnaziji v Ljubljani in nato na ljubljanski Teološki fakulteti študiral bogoslovje. V duhovnika je bil posvečen 1. aprila 1933.

Duhovna moč in nadarjenost za jezike sta mu omogočila dosego doktorata iz teologije najprej v Ljubljani leta 1936, dve leti kasneje pa še v Rimu iz vzhodnega bogoslovja. Tako mu je poleg raznih drugih dejavnosti bila odprta — pot tudi do predavateljske službe, ki jo je v presledkih opravljal na več krajih. Zadnjih 30 let se je v glavnem posvečal duhovnemu vodstvu redovnih sester v Nemčiji, Avstriji in od leta 1969 v Švici (Eschenbach). V tej službi ga je vodila in odlikovala neutrudna skrbnost za odstranjevanje skrivnosti vere, upanja in ljubezni.

Njegovo redovniško in duhovniško življenje so prevevale zlasti široka izobraženost, oznanjevalna temeljitost, možata vnema za molitev, pristna skromnost in zaupna pobožnost do Marije. Zaradi objektivnih okoliščin pa, žal, ni mogel izvedljivo uporabljati svojega bogatega ekumenskega znanja.

Pred nekaj leti ga je huda bolezen priklenila na invalidski voziček, vendar je čez čas okrevale ter se zopet kot čil in zdrav postavil na noge. Konec decembra 1986 pa so ga zaradi srčnega infarkta prepeljali v bolnišnico v Luzern. Podobnega zvestemu služabniku, ki je s petimi talenti pridobil pet drugih (prim. Mt 25, 16), ga je Gospodar življenja zgodaj zjutraj na praznik (nedeljo) Jezusovega krsta, 11. januarja 1987, poklical k sebi v večno veselje.

mu. Da „spoštovati“ v jeziku naših voditeljev pomeni samo sprizniti se s tem, da samoprispevka trenutno ni mogoče uvesti, ne pa tudi „sprejeti politično vsebino referendumske odločitve kot odslej veljavno politiko“ (in se ji podrediti — ali pa odstopiti), je lepo razvidno iz vrste izjav in komentarjev.

MLADINA, Ljubljana, 13. feb. 87/20.

pisali ste nam

Genjeni,

dovolite nekaj opomb k članku *Nekaj sadežev iz Rebulovega Vrta bogov* (Naša luč 87/1)!

„Knjiga je... opojno branje, polno umetniških doživetij in globokih miselnih namigov... dragocenega literarnega dela...“

Sem skrbno prebral knjigo in politični del celo analiziral, pa nisem doživel nič ali zelo malo gornjega.

Po mojem bi se morali opredeliti vsaj od političnega dela knjige, ker Rebula v njem ne zadene resnice:

„Nerealni Rožman“ — Glavni Rožmanov poseg — in po tem ga bo sodila zgodovina — je bila odločna obsodba terorja. Kaj je v tem nerealnega?

„Slovensko krščanstvo... se... ob preizkušnji tuje okupacije ni znašlo vpeti v kolesje zgodovine... Mar ga... Komunistična partija Slovenije ni znatno presešla...?“ — V omenjenem obdobju ni šlo za tekmovanje političnih strank, ideologij, marveč je prišlo do konfrontacije s terorjem partije, ki je bil tako strasten, da ni mogoče primerjati z njim današnjega Libanona ali zahodnoevropskih teroristov. Na ta teror ni bilo mogoče odgovoriti z demokracijo, za taktiko oko za oko pa se naše predvojne stranke niso mo-

gle odločiti: narod bi bil takorekoč izbrisan. Rebulov očitek zveni nekaako tako, kot če bi nekdo očital bančnemu direktorju, kako da se ne zna ubraniti nasilnega napada in izropanja banke.

„Protikomunizem — infantilizem“ — Protikomunizma je ostalo zelo malo, ker komunizem kot ideologija praktično ne obstaja več, ostala je samo še diktatura stranke, ki uporablja samo še občasno marksistični okvir. Pa še tega vsake kvatre menjava.

Rebulovo politično pisanje nosi v sebi misel „Potrpimo tudi s to oblastjo, dano od Boga!“ in še slabšo „Zgodovinska krivda krščanske strani je dejstvo“, česar si niti sodnik Miklavčič ni upal v Dragi trditi.

Vdani

dr. Peter Urbanc
Kanada

med knjigami

France Bučar: RESNIČNOST IN UTVARA

Pred kratkim je pri mariborski založbi Obzorja izšlo zelo zanimivo in že kar izzivalno delo Resničnost in utvara. Četudi je knjiga morala več let čakati na izid, je vendarle temeljit zamah v smeri bolj odprtega bivanja slovenske družbe. Zbirka razprav o matični stvarnosti je miselno in jezikovno izredno jasna — lahko bi rekli že kar preprosta.

Ker knjiga naravnost sili k družgačnemu razmišljanju o slovenski

stvarnosti domá — osvetli jo na način, ki je bil doslej skoraj prepovedan — pomeni tudi možnost za bolj demokratično pot premagovanja krize. Ta nova pot je poslušanje stvarnosti, ki se prav malo meni za ideološke zgradbe. Knjiga neusmiljeno razbije nekatere iluzije o socializmu.

N. P.

drobtine

REŽIM NI DOBIL ZAUPNICE

Referendum za četrti ljubljanski samoprispevek ni uspel. „... agitacija je bila realsocialistična: poziv k izobešanju zastav, ki se mu občani 'niso odzvali', prepričevanje na roditeljskih sestankih v šolah, transparenti, plakati, baloni itn.; na tej ravni — na ravni oblike — je oblast pozvala k plebiscitarni potrditvi, ki ne bi bila zgolj potrditev same vsebine predloga, pač pa zaupnica režimu. In na tej ravni je oblast referendum zgubila.“

MLADINA, Ljubljana 86, št. 43—44.

DRUŽBENA LASTNINA IN VRHOVI DRUŽBE

Ob Tanjugovem seznamu stvari, s katerimi je razpolagal Josip Broz, je Ervin (Hladnik-Mlinarčič v Mladini) zapisal naslednje: „Če bi Tanjug v napadu depresije objavil detajlen seznam družbene lastnine, ki je trenutno v obtoku med državopartijskimi vrhovi, bi bila vsakršna razprava o spremembah političnega sistema odveč, ker bi sam od sebe zletel v zrak, oziroma bolje, moral bi se pogrezniti v zemljo od sramu.“

MLADINA, Ljubljana 86, št. 43—44.

ZDOMCI PA NIČ

Nič ne pomaga, da je na vsakoletnih novoletnih pogovorih z zdomci vsega dovolj, le zdomcev ne. Organizatorji pač vztrajajo pri preživelih načinih in konec.

Tudi na letošnjem mariborskem pogovoru je bilo tako kot prejšnja leta. Prišli so predstavniki vseh služb in še denar, dva milijona dinarjev, so nekako zbrali. Pa kaj, ko imajo naši zdomci, še posebej tisti, ki delajo v ZR Nemčiji, o vsem skupaj svoje mnenje. Prišli so natanko štirje, pa še ti so sprševali že znane stvari. Morda so prišli preganjat dolgčas.

DELO, Ljubljana, 30. dec. 86/4.

TRŽAŠKI ŽUPAN NAPADEL SLOVENCE

Tržaški župan Giulio Staffieri je na novoletnem koncertu v gledališču Rossetti v govoru najprej okrcnil tržaškega škofa (ki je med polnočno voščil božič tudi v slovenščini), češ da on, Staffieri, ne bo govoril v več jezikih, čeprav je to, kot kaže, zadnje čase navada. Nato pa je pribil, da se „v Rossettijski domovini govori samo italijansko“.

Županovo ponavljanje starega italijanskega nacionalističnega in nato še fašističnega gesla je izzvalo ogorčenje med slovensko narodno skupnostjo, prav tako pa tudi med italijansko demokratično javnostjo.

DELO, Ljubljana, 9. jan. 87/3.

ocvirki

ŽRTVE ČLENA 133

Zgodbe o tem, zakaj so (politične „grešnike“) zapirali, kako so jih zapirali in kaj so jim delali, ko niso bili več zaprti, so prav zastraševalne. Kaj se je, recimo, dogajalo Dobroslavu Paragi: „... Kaznovali so me z desetimi dnevi samice, ki je hladna betonska celica brez svetlobe. Vkopana je pet metrov pod zemljo, v njej se ne moreš niti obrniti niti iztegniti. Preden so me zaprli — imel sem visoko temperaturo, pljučnico in otečene roke — me je stražar s pendrekom pretepel po hrbtu, koža mi je popokala, ostale so mi

brazgotine. Pred celico sem moral pustiti obleko in čevlje, golega in brez odeje so me zaprli v mrak. Kri mi je tekla iz nosa in ust, noge so mi otekle tako, da kasneje, ko me je prišel obiskat oče, nisem mogel obuti čevljev, temveč sem moral bos prepešati dva kilometra."

MLADINA, Ljubljana 86/43-44.

NEUZAKONJENA CENZURA TISKA

O (politični) kontroli nad glasili (v Jugoslaviji) lahko razmišljamo tudi bolj praktično.

Pomemben je način izvajanja kontrole: očitno je, da članki po neki nepojasneni poti še pred tiskom najdejo pot v najvišje republiške politične organe, ki nato pritisnejo na ustanovitelja. Ta je potem tisti, ki navadno obvesti redakcijo. Jasno je, da tedaj javni toživec ne more reagirati neodvisno.

Stanje, ki vlada, je torej stanje cenzure, ki ni uzakonjena. Manipulacija z uredništvom (je) prej perverzni konkubinat med glasili in političnimi forumi. Perverzen, ker so vanj glasila z zelo perfidnimi mehanizmi prisiljena. Vanj, če hočejo „normalno“ delovati, morajo vstopati, hkrati pa so v njem že vnaprej predestinirana, da potegnejo krajši konec.

TELEKS, Ljubljana 86/49.

ČLOVEKOVE PRAVICE IN SOCIALIZEM

Po ideologiji obstoječih socialističnih držav je država „le odbor, ki upravlja skupnostne posle“ enega razreda (po Marxu in Engelsu). Jasno je torej, da socialistične države niso demokracije, temveč diktature.

Socialističnim državam manjka legalni temelj človekovih pravic: prosto izvoljeni parlament kot naj-

višji zakonodajavec. Če človekovih pravic do prostosti političnega mnenja in prostega političnega organiziranja (strankarjenja) ni, potem tudi prostega parlamenta ni. In tako smo prišli tja: demokracije ni brez človekovih pravic, te pa so mogoče le v demokraciji.

In če parlamentarci kot najvišji zakonodajavci niso prosti, kako naj bodo prosti sodniki, ki po njihovih zakonih sodijo? In če niso prosti ne zakonodajavci ne sodniki, kako naj bo prost državljan, ki bi naj mu pravo prostost zagotavljalo? Ne. V socialističnih državah človekovih pravic kot pravnih realnosti ni.

TRIBUNA, Ljubljana 86/4.

NEODVISNOST SODIŠČ

Svoboda tiska in neodvisnost sodišč sta izredno pomembni sestavini vsake demokratične družbe in med seboj tesno povezani. Seveda pa neodvisnosti sodišč ne more biti in je ne bo, dokler so vsi sodniki vsakih osem let podvrženi

reelekciji — presojanju njihove strokovne in tudi t. i. moralno politične primernosti s strani političnih vodstev. Zahteve po stalnosti sodnikov, kar pozna ves demokratični svet, bi morale biti vključene v ustavne spremembe. — Matevž Krivic.

TELEKS, Ljubljana, 15. jan. 87/15.

SKOZI STRANSKA VRATA V VZHODNI BLOK?

Eureka je šla mimo Jugoslavije kot kakšno dogajanje na Marsu. Nekaj fraz o „zanimanju“, „previdnosti“, „saj je še čas“ in podobno, pa je bilo opravljeno — brez in mimo Jugoslavije.

Zdaj pa je tu brez vseh previdnosti in tehtanj, na tiho in skoraj na skrivaj priključitev h Kompleksnemu programu Sovjetske zveze, ki je na eni strani dosti manj kvaliteten, na drugi pa politično veliko bolj ambiciozen in nevaren za neodvisnost članic.

Zakaj je v tem primeru tako ma-

lo pomislekov in previdnosti? Zakaj nič javnih razprav in presoj? Zakaj taka naglica? Res samo zaradi napredka, tehnologije in razvoja, zaradi stvari, ki vodstva te države še nedavno — ob zahodni Eureki — tako rekoč sploh niso zanimala?

Kadar človek resno dvomi o početju drugih, pogosto pravi: „Upam, da vsaj vedo, kaj delajo.“ Tokrat mi sili na jezik nekaj drugega: „Bojim se, da vedo, kaj delajo.“ Namreč, da Jugoslavijo načrtno in premišljeno vodijo skozi stranska vrata v vzhodni blok.

Janez Stanič

DELO, Ljubljana, 20. jan. 87.

UČITELJI MORAJO SPREJEMATI MARKSIZEM

„Nač cilj so učitelji, ki zavestno sprejemajo in uveljavljajo marksizem v najširšem smislu ter program in politiko ZKJ. Drugače tudi ne more biti.“

(Franc Šetinc, Nekatera aktualna vprašanja nadaljnega razvoja vzgoje in izobraževanja, Ljubljana 1978.)

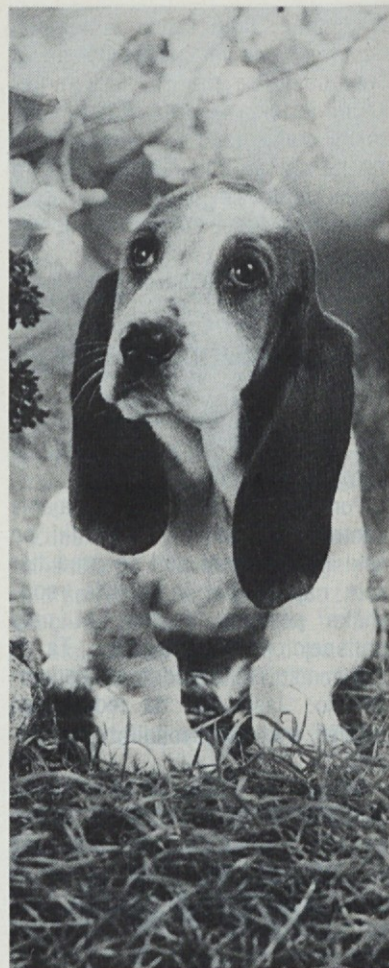
MLADINA, Ljubljana, 23. jan. 87/21.

KOMU ODPRETI VRATA KLETKE?

Samozvane oblasti niso sposobne doumeti, da s fizičnim omejevanjem državljanov SFRJ ni mogoče omejevati tudi njihovih idej, oziroma bolje, da se z zapiranjem ljudi v zapore ali v državo ne prepreči tudi pretoka idej med njimi in svetom.

Na veliki zvon obešamo vest, da so oblasti izdale potni list 75-letnemu disidentu (Milovanu Djilasu, ki je v tujini izdajal svoje knjige in članke), molčimo pa o tem, da ji niti na kraj pameti ne pride, da bi ta dokument, ki edini odpre vrata iz Jugoslavije, izdale tudi precej mlajšemu Vladimiru Šeksu, ki se je javil na 928 najrazličnejših oglasov za službo, pa so ga povsod zavrnili. Dela pri nas ne dobi, ven pa ne more.

Potnega lista ne dobi tudi Dobroslav Paraga, ki bi ga potreboval za zdravljenje v tujini, niti Vojislav Šešelj, ki je predsedstvu SFRJ celo javno zagrozil, da bo prisiljen razprodati vso osebno imovino, si z denarjem kupiti orožje in nato z dveletnim sinom na hrbtu jurišati na enega od jugoslovanskih mejnih

kakšni smo Slovenci?

O Slovencih moramo reči, kar je za Avstrijce ugotovil Ernst Ringel, da so nevrotični. Vzgojeni smo bili v pretirano in ozko moralnih, zastrašujočih držav; zavrti, ustraševani, skrupulantni, deprimirani, malodušni smo. K temu je nemalo pripomogel janzenišči duh kar živčno zožene katoliške verske vzgoje.

Kot posledica tako ozko oblikovane duše je druga lastnost, ki jo Slovenci prav tako (tudi po Ringlu) delimo z Avstrijci: nagnjenje k samomoru. Slovenci smo z Avstrijci vred na vrhu samomorilske lestvice v svetu.

Prof. A. Trstenjak, O slovenski duši,
Koledar 1987 družbe sv. Mohorja v Celovcu

prehodov. Tudi on doma ne dobi zaposlitve, v tujini pa kar čakajo nanj. Zato se je tudi ob njegovem primeru dobro zavedati, da imajo jugoslovanske oblasti v državni kletki samo njegovo telo, saj je vsem znano, da je bilo njegovo sporno delo v tujini že zdavnaj natisnjeno.

MLADINA, Ljubljana, 30. jan. 87/6.

BEOGRAD SE BOJI SVOBODNIH SINDIKATOV

Očitno je začela KPJ gonjo, v kateri očita oporečnikom, da hočejo ustanoviti gibanje, podobno „Solidarności“ na Poljskem. Član

CK Vidic je rekel na partijskem srečanju v Osijeku, da prihaja iz neuradnih „solidarnostnih skladov“ „sovražno delovanje“. Resnični cilj skladov naj bi bila ustanovitev politične stranke, ki bi nastopila proti ZKJ.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 17. feb. 87/9.

Strah za prazen prostor slovenske mladine

O praznih prostorih smo lahko slišali že več besed, ki jih v javnosti spuščajo nekateri javni delavci. Zlasti je bila v zvezi s praznimi prostori omenjena katoliška Cerkev (rimska seveda). Ta menda zna prav hitro zapolniti prazen prostor, ki ga puščajo nekateri nedejavni družbeni dejavniki. Tako smo lahko v osrednjem slovenskem dnevniku 2. februarja prebrali v zapisu pod naslovom Poseganje v prazen prostor?, kaj so o tem posegali

razpravljali v republiški socialistični zvezi oziroma na seji koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pri predsedstvu te organizacije.

Čeprav je bilo na omenjeni seji rečeno, da bi se morali najprej vprašati, zakaj pri delu z mladimi prazen prostor sploh nastaja, pa je novinarka, ki je poročala s seje, vendarle stvar zastavila tako, kakor da je katoliška Cerkev „ukradla“ vse tisto, kar bi morali mladim dati v družbi mladinska organizacija in drugi, ki naj bi skrbeli za zdrav družbeni razvoj mladine.

Zgodba o praznih prostorih je dobra zategadelj, ker naj bi tiste, ki bi morali skrbeti za družbeno prebujanje mladih, opominjala, da niso storili svoje dolžnosti. V političnem jeziku gre torej za povsem normalno stvar.

Meni, ki se na vsakem koraku zaletavam v kup organov, organizacij, institucij, zvez, društev, od-

**vzemite si 5 minut
za premislek
narodnega reka!**

**človek je kakor
kaplja na veji.**

borov (če le preletim dnevno časopisje), ki naj bi vsi tudi mislili na mlade in zanje kaj naredili, pa se tako dozdeva, da praznega prostora sploh ni, ampak da so prostori že polni in da gre le za vprašanje vsebine.

Preprosto razmišljam o svobodi človekove odločitve, o svobodi člo-

med vrsticami

(nadaljevanje s 13. strani)

vodilni položaji v gospodarstvu in družbenih službah, uredniška mesta v tisku, radiu in televiziji, in drugi pomembni položaji v družbi v glavnem dostopni le članom Partije.

3. Uvajanje učinkovite demokratične kontrole oblasti in njenih nosilcev s svobodno javnostjo.

To predpostavlja resnično svobodo tiska in drugih javnih občil, t. j. možnost ustanavljanja javnih glasil in odsotnost vsake cenzure. Nikakršnih omejitev ne sme biti pri kritiki dela vseh nosilcev državnih in javnih pooblastil.

4. Uvajanje resnične neodvisnosti rednega sodstva v odnosu do izvršne oblasti in ustavnega sodstva v odnosu do izvršne in zakonodajne oblasti.

Pri opravljanju svojih funkcij sodniki ne morejo sprejemati nobenih navodil od Partije ali katerekoli druge politične organizacije ali državnega organa...

8. Ukinitve t. i. mišljenjskega delikta.

Predvsem se to nanaša na kaznivo dejanje sovražne

propagande in na kaznivo dejanje širjenja lažnih vesti ter na žalitev najvišjih zveznih, republiških in pokrajinskih organov oblasti in njihovih predstavnikov. Takšno obračunavanje oblasti z drugače mislečimi je nedopustljivo.

9. Ukinitve možnosti kršitve pravice do zasebnosti oziroma do nedotakljivega privatnega življenja in tajnosti pisem in drugih sredstev sporazumevanja.

Oškodovana oseba sploh ne ve, niti ne bo nikoli zagotovo zvedela, da njeno pošto odpirajo in berejo, da prisluškujejo njenim telefonskim pogovorom in da pogovore v stanovanju ali na kakšnem drugem kraju snemajo in zapisujejo.

10. Vzpostavitev enake pravice do mirnega javnega zbiranja in združevanja.

Ta pravica je elementarna predpostavka vsega demokratičnega reda in nobena skupina državljanov ne more biti pri uporabljanju te pravice postavljena v privilegiran položaj.

11. Ustavno in zakonsko reguliranje pravice do stavke.

(Sledijo podpisi članov odbora.)

MLADINA, Ljubljana, 13. feb. 87/3.

vekovega dostojanstva, ki se lahko prične v mladinski organizaciji in nadaljuje v veroučni skupini, ali pa gre stvar po obratni poti.

In če stvar premišljujem še malo bolj osebno, potem si moram kot verujoči tudi reči, da je zame še tako bogato obložena miza zabavnega, kulturnega, športnega in družbenega udejstvovanja lahko nepopolna, če nimam nekje še možnosti, da zorim v svoji verski razsežnosti. Tako je, če vem, da je zame vera vrednota, bistvena razsežnost mojega življenja, kakor je za ateista nevera oz. zanikanje božjega bistvena sestavina njegovega življenja.

Ker ta miza torej za človeka ni dovolj obložena, pa naj bo dekoracija še tako popolna, kar seveda ne pomeni, da mu ni treba ali da ne sme sedati k njej, „mora“ iskati še v tiste prostore, kjer bo našel tudi hrano ali lek za rastočo ali bolešno (v našem primeru versko) čutenje in življenje.

Da imajo mladi duhovniki dovolj posluha za vprašanja mladih, ki so pogosto vprašanja bivanja, obstajanja, osmišljanja, in jih vera odpira, usmerja ter navsezadnje pri verujočih tudi rešuje, je hvalevredno in znamenje, da so iščočii pastirji, ki se ne bojijo begavih ovac.

Pa ne le mladi, tudi mnogi starejši dušni pastirji, ti pa še z več

zrelosti, strpnosti in modrosti, so mladim v veliko pomoč in tudi znamenje upanja.

Če namreč duhovniki niso znamenje upanja, da le ljubezen vse premore, ker je zastonska in vseobsegajoča, potem tudi oni ustvarjajo prazen prostor, pa naj priredi jo sto zabav in vsak teden pohod na Triglav.

O vsebini nam je torej potrebno razmišljati. Zato bi bilo edino prav, da bi v vseh družabnih in družbenih oblikah življenja mladega človeka (če je že o njem beseda) jemali takšnega, kakršen je: kot verujočega ali ateista, in ne le kot človeka socializma, če smo že pripravljeni uvidevati, da sta vera in nevera bistveni sestavini človekovega bivanja, njegovega čutenja in navsezadnje sprejemanja sveta in ljudi.

Zapisati pa je mogoče, da se danes v tem pogledu obnašamo še precej, kot da smo ljudje neopredeljena bitja, ki v naši družbeni stvarnosti mislimo drug za drugega,

da smo za socializem, pa mor-da včasih še, da nimamo kaj ali v kaj verovati.

Če bi mlad veren človek dojemal druge in razumeval sebe v vseh družbenih in osebnih stanjih, ne bi več iskal nadomestil za družabno dogajanje zgolj v cerkvenih krogih. Pravim zgolj, kajti prijateljevanje ali kolegovanje z duhovnikom, ki je luč in sol in ki tudi sam potrebuje soljudi, da lahko ostane in obstane kot človeški oznanjevalec božjega izročila, je lahko samo bogastvo v občestvovanju.

N. P.

Družina — verska šola vzgoje

Čim večjo izobrazbo, čim več znanja, čim boljše šolanje doma ali v tujini, vse to želi večina staršev dati svojim otrokom za popotnico v življenje. To je edina dota, ki jo

zdomski problemi

domov — pod revni krov?

Za tujce smo „gastarbajterji“, za domače pa „jugošvabi“. To je najkrajša samodefinicija Jugoslovana, ki si že poldrugo desetletje služi kruh v tujini.

Ko so se pred novoletnimi prazniki zdomci vračali na obisk v domovino, smo jih lepo sprejeli. Kot velikonočnega purana so jih marsikje napitali z zdravici in zagotovili, da so doma vedno dobrodošli. Toda naše zdomce je trda borba za vsakdanji kruh v tujem svetu marsičesa naučila. Zanje so prisrčni nagovori in podiranje kegljev na zdomskih proslavah resda prijeten dogodek, toda ko fikcija prazničnega razpoloženja preide, pridejo na vrsto povsem konkretna vprašanja: kje, kako in kaj bomo lahko delali, če se vrnemo domov, pod rodni krov?! Tedaj se izkaže, da je domovina, razen besed, sposobna ali pripravljena ponuditi bore malo.

„Kot kažejo zdajšnje gospodarske in normativne razmere v Jugoslaviji, vrnitev ni smiselna. Bolje

popravek

V prejšnji številki NAŠE LUČI nam jo je tiskarski škrat dvakrat zagodel. Pravilno se mora glasiti besedilo takole:

Na platnicah spredaj znotraj: Po goricah se belijo kmetije in zidanice in klopotci pojejo svojo leseno pesem.

Na str. 35 v uokvirjenem oglasu pa: NAŠA LUČ je vez med nami v tujini!

lahko dajo in je ne prizadeneta niti inflacija niti nacionalizacija in nobeni sistemi. Pri tem staršem niso odveč napori, noben denar jim ni preveč težko prislužen.

Vse to je prav in razumljivo. Toda ali daje le šola vse potrebno znanje in izobrazbo? Vemo, kakšno opustošenje in nazadovanje v izobrazbi prinaša današnji šolski sistem, pred katerim smo sicer nemočni, ni pa treba, da ostajamo brezbrizni. Urejena družina, v kateri se vzgajajo otroci, more biti ne le prva, temveč tudi najodličnejša šola otrokove vsestranske vzgoje, h kateri ne spada le pridobivanje znanja in izobrazbe, temveč še toliko drugih za življenje potrebnih stvari, ki jih morejo dobiti otroci izključno doma. Če jih tu ne dobijo, jim jih ne more dati nobena šola.

Šola otroka uči, ničesar ga pa ne nauči. Naučiti se mora doma sam in s pomočjo staršev. V šoli se uči branja, željo po lepem branju, po lepi knjigi, ki bo v živ-

ljenju njegova zvesta spremljevalka, mu privzgojijo starši; v šoli se uči pisanja, sposobnost izražanja misli in čustev v lepi, pisani besedi mu posreduje le domača vzgoja; prav tako se more le doma naučiti izražanja v tekoče govorjeni besedi; šolski predmeti mu napolnijo glavo z informacijami in podatki, večkrat nepotrebni, domača vzgoja pa mu izkristalizira poglede na življenjska vprašanja, saj more odgovor nanje dobiti le doma.

Razredna skupnost naj bi navaljala otroke in mladino na tovarištvo, ki pa se žal največkrat sprevrže v tekmovalnost, nevoščljivost, maščevalnost, sprtost, sebičnost. Tudi staršem niso neznane te lastnosti otrok, toda ob njih ne moremo ostajati brezbrizni ali celo manipulirati z njimi, kot se to dogaja večkrat v šoli. Spet more biti edine vzgoje v urejeni družini najodličnejša pri oblikovanju mladega človeka. Bolj kot z veroukom more Cerkev pri tem pomagati s svojim delom za družine.

Kaj lahko storite za NAŠO LUČ?

- Čimprej poravnajte naročnino — letos je 10% višja.
- Darujte kaj v fiskovni sklad.
- Pridobite nam novih naročnikov.

NAŠA LUČ je vez med nami v tujini!

Skušajmo si starši naložiti večjo odgovornost pri izobraževanju svojih otrok in hkrati pri njihovi duhovni rasti v dobrem. Čeprav naj bi tudi to bila dolžnost šole, se ne izgovarjamo s tem, ne zanašajmo se nanjo.

Vanja Kržan

bo še nekaj let potrpeti in si na tujem zagotoviti pokojnino." Tako je dejal Slovenec, ki že 20 let dela v šlezijških rudnikih. Vse kaže, da je tistih, ki mislijo podobno, vse več. Domov bodo torej prišli le še umreti, medtem ko bodo njihovi otroci ostali v tujini, denar pa enako kot očetje hranili v tujih bankah, kajti v jugoslovanske banke in našo denarno politiko so že zdavnaj izgubili zaupanje.

Klubi jugoslovanskih delavcev v tujini: kaže, da jih obiskuje le kakšna desetina naših zdomcev. Očitno je postalo, da so mnogi stari aktivisti po desetih ali petnajstih letih dela že precej utrujeni, da jim je zmanjkalo volje in svežih idej. „Pesmi o ljubi domovini, folklor, nogomet in čevapčiči pa v klube ne morejo več pritegniti širšega kroga jugoslovanskih

zdomcev," je dejala delegatka iz Berlina.

Seveda je k temu „železnemu repertoarju" nemalo pripomogla tudi pomoč iz domovine, ki je najpogostejše prihajala v obliki „narodnjakov" ali pa „estradnih umetnikov", ki so jih pošiljali razni privatni menežerji. Slednji kajpak z enim samim ciljem, da od zdomcev izvlečejo čim več mark.

Del naših zdomcev meni, da je življenje v klubih preveč spolitizirano, marsikje pa so klubski aktivisti pokazali še neprimeren odnos do vernikov.

„Pošiljate nam stare, že izmučene učitelje, ki ne znajo več pritegniti in motivirati mladine za delo in aktivnosti v klubih." To je bila dokaj enotna ocena delegatov. „Pri nas dva popa naredita več kot 35 učiteljev," se je pritožil de-

legat iz Nürnberga. Dunajski delegat ga je dopolnil, da jih od takojšnjih 52 učiteljev kar 30 čaka le na upokojitev, medtem ko je, recimo, v Berlinu med 21 učitelji, ki poučujejo naše otroke, kar 14 bivših ravnateljev. „Ne rešujte vendar problema njihovih pokojnin na naš račun," je bila skupna želja delegatov naših zdomcev.

V prve oblike sistematične vzgoje v materinem jeziku, to je v otroške vrtce in male šole, je vključenih le 3000 ali 0,5 odstotkov predšolskih otrok jugoslovanskih zdomcev. In vsi preostali?

TELEKS, Ljubljana, 8. jan. 87/6—8.

Opomba NL: Seveda niso v tem zapisu upoštevani predšolski in šolski tečaji, ki jih širom po zahodni Evropi vodi slovenska Cerkev. Kakor da jih sploh ne bi bilo!

oglasi

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine.

— 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.

• DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 0481 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

• PRODAMO dvo in pol stanovanjsko hišo v Mariboru, Zrkovska 45. — Informacije Lorbek Rado, tel. YU-062 / 28 3 91.

• Blizu Dravograda PRODRAM enostanovanjsko hišo (2 sobi, kuhinja, veža, balkon) z velikim sadovnjakom (skupaj 4200 m²). V pritličju možnost za malo obrt. Cena: 140.000,— DM. — Informacije: tel. 02 0 54 / 16 4 62, BRD.

• Slovenski FANT, 30 let, dobro situiran, zaposlen v ZRN, želi spoznati slovensko dekle do 32 let, za skupno življenje. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 3).

• Ugodno PRODRAM novo, opremljeno hišo v Rogaški Slatini, Typ DOM 65, 250 m² stanov. površine, 800 m² zemlje, enkratna lega, urejena okolica. — Informacije: tel. 0038-63-81 10 56.

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti te knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

smeh je najboljše razkužilo za žolč

„Naše kopališče ima tri baze-
ne: enega s toplo vodo, druge-
ga z mrzlo, tretjega pa brez
vode.“

„Za koga je pa bazen brez
vode?“

„Za neplavače.“

0

Plešasti mož stoji pred ogle-
dalom in se gladi nežno po
gladki lobanji: „Sem pa koreni-
na! Sedemdeset let — in niti
enega sivega lasu!“

0

Blaž piše od vojakov materi:
„Draga mama! Ker vem, da po-
časi bereš, ti pišem poča-
si . . .“

0

Teta piše nečaku v mesto,
kjer ta študira. „Hotela sem ti
priložiti tudi nekaj denarja v

pismo, pa je kuverta že zalep-
ljena.“

0

Frizer nepoznani stranki: „Ali
ste tu na obisku?“

„Ne, lase sem si prišel
strič.“

0

Marx želi nazaj na zemljo, pa
ga sv. Peter vpraša:

„Zakaj hočeš na zemljo?“

„Rad bi povedal še en sta-
vek.“

„Katerega?“

„Proletarci vseh dežel — od-
pustite!“

0

Tat svojemu kolegu: „Ali mi
lahko posodiš dva tisočaka? Ti
ju bom vrnil takoj, ko bodo
banke zaprli.“

0

„Ali imate tri sekunde
časa?“ vpraša gledavec po no-
gometni tekmi sodnika.

„Imam.“

„Potem mi, prosim, povejte
vse, kar veste o nogometu!“

0

„Sinoči je bilo na cesti tako
temno, da nisem videl niti dlan-
i, ki sem jo držal pred očmi.“

„Če je bilo tako temno, zakaj
si potem držal dlan pred
očmi?“

od doma

„TOVARIŠI! VOJNA JE KONČA-
NA. ZAPUSTITE POLOŽAJE!“

Voz nam je ušel po klancu
navzdol, a na vrhu so ostali
voli.

NAJNOVEJŠA SMEŠNICA OD
DOMA: NI NOBENIH SMEŠNIC
— VSE JE RESNICA!

Noben diktator ni za diktaturo
proletariata.

KDOR VISOKO LETA, SE OD-
DALJUJE OD BAZE.

Kako bomo zagrizli v sočno
prilagodnost, ko pa nam v želod-
cu leži še neprebavljena pre-
teklost?

PARAZITI VSEH DEŽEL, DOBIMO
SE V SOCIALIZMU!

Razločno smo glasovali PROTI.
Oni pa so še vedno NAŠI.

NAŠA SREDSTVA JAVNEGA
OBVEŠČANJA ZAMOLČIJO
JAVNOSTI VSE TISTO, KAR JO
NAJBOLJ ZANIMA.

Enostrankarski sistemi se hitro
lahko spremenijo v enostran-
ske.

Po PAVLIHU

OGLEDALO

KOLEKTIVNA ODGOVORNOST

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferencak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eidsen. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eidsen. (Tel. iz Nizozemske: 09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikanek, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).